HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

22 octombrie 2008 *

În cauzele conexate T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04,

TV 2/Danmark A/S, cu sediul în Odense (Danemarca), reprezentată de O. Koktvedgaard și M. Thorninger, avocați,

reclamantă în cauza T-309/04,

susținută de

Union européenne de radio-télévision (UER), cu sediul în Grand-Saconnex (Elveția), reprezentată de A. Carnelutti, avocat,

intervenientă în cauza T-309/04,

Regatul Danemarcei, reprezentat de domnul J. Molde, în calitate de agent, asistat de P. Biering și K. Lundgaard Hansen, avocați,

reclamant în cauza T-317/04,

* Limbile de procedură: engleza și daneza.

Viasat Broadcasting UK Ltd, cu sediul în West Drayton, Middlesex (Regatul Unit), reprezentată de S. Hjelmborg și M. Honoré, avocați,

reclamantă în cauza T-329/04,

susținută de

SBS TV A/S, fostă TV Danmark A/S, cu sediul în Skovlunde (Danemarca)

și de

SBS Danish Television Ltd, fostă Kanal 5 Denmark Ltd, cu sediul în Hounslow, Middlesex (Regatul Unit),

reprezentate de D. Vandermeersch, K.-U. Karl și H. Peytz, avocați,

interveniente în cauza T-329/04,

SBS TV A/S,

SBS Danish Television Ltd,

reclamante în cauza T-336/04,

susținute de

Viasat Broadcasting UK Ltd,

intervenientă în cauza T-336/04,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată, în cauzele T-309/04, T-317/04, T-329/04, de domnii H. Støvlbæk și M. Niejahr, în cauza T-329/04, și de asemenea de domnul N. Kahn și, în cauza T-336/04, de domnii Kahn și Niejahr, în calitate de agenți,

pârâtă în cauzele T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04,

susținută de

SBS TV A/S,

de

SBS Danish Television Ltd

și de

Viasat Broadcasting UK Ltd,

interveniente în cauza T-309/04,

și de

Regatul Danemarcei

TV 2/Danmark A/S,

și

UER,

interveniente în cauzele T-329/04 și T-336/04,

având ca obiect, în cauzele T-309/04 și T-317/04, cereri de anulare, în principal, a Deciziei 2006/217/CE a Comisiei din 19 mai 2004 privind măsurile adoptate de Danemarca în favoarea TV 2/Danmark (JO 2006, L 85, p. 1, rectificare în JO 2006, L 368, p. 112) și, în subsidiar, a articolului 2 din decizia amintită sau a alineatelor (3) și (4) ale acestui articol, iar în cauzele T-329/04 și T-336/04, cereri de anulare a aceleiași decizii în măsura în care prin aceasta se constată existența unui ajutor de stat parțial compatibil cu piața comună,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a cincea),

compus din domnul M. Vilaras (raportor), președinte, doamnele E. Martins Ribeiro și K. Jürimäe, judecători,

grefier: doamna C. Kristensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședințelor din 7 și din 8 noiembrie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Articolul 16 CE prevede:

„Fără a aduce atingere articolelor 73 [CE], 86 [CE] și 87 [CE] și având în vedere locul ocupat de serviciile de interes economic general în cadrul valorilor comune ale Uniunii, precum și rolul pe care îl au acestea în promovarea coeziunii sociale și teritoriale a Uniunii, Comunitatea și statele membre, fiecare în limita competențelor care le revin și

în limita domeniului de aplicare al prezentului tratat, se asigură de funcționarea serviciilor respective pe baza principiilor și în condițiile care să le permită îndeplinirea misiunilor lor.”

2 Articolul 86 alineatul (2) CE prevede:

„Întreprinderile care au sarcina de a gestiona serviciile de interes economic general sau care prezintă caracter de monopol fiscal se supun normelor prezentului tratat și, în special, normelor privind concurența, în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată. Dezvoltarea schimburilor comerciale nu trebuie să fie afectată într-o măsură care contravine intereselor Comunității.”

3 Articolul 87 alineatul (1) CE prevede:

„Cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.”

4 Articolul 311 CE prevede:

„Protocoalele care, prin acordul comun al statelor membre, sunt anexate la prezentul tratat fac parte integrantă din acesta.”

5 Protocolul privind sistemul de radiodifuziune publică în statele membre (JO 1997, C 340, p. 109, denumit în continuare „Protocolul de la Amsterdam”), introdus prin Tratatul de la Amsterdam ca anexă la Tratatul CE, prevede:

„[Statele membre,] considerând că radiodifuziunea ca serviciu public în statele membre este direct legată de nevoile democratice, sociale și culturale ale fiecărei societăți, precum și de necesitatea de a păstra pluralismul în mass-media, au convenit asupra dispozițiilor interpretative următoare, care sunt anexate la Tratatul [CE]:

Dispozițiile [T]ratat[ului CE] nu aduc atingere competenței statelor membre de a participa la finanțarea serviciului public de radiodifuziune în măsura în care finanțarea se acordă organismelor de radiodifuziune cu scopul ca acestea să își îndeplinească misiunea de serviciu public așa cum a fost ea conferită, definită și organizată de fiecare stat membru și în măsura în care finanțarea respectivă nu aduce atingere condițiilor schimburilor și concurenței în Comunitate într-o măsură care ar fi contrară interesului comun, fiind de la sine înțeles că realizarea mandatului acestui serviciu public trebuie să fie luată în considerare.” [traducere neoficială]

6 La 15 noiembrie 2001, Comisia a publicat o Comunicare privind aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune (JO C 320, p. 5, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 19, denumită în continuare „comunicarea privind radiodifuziunea”), în cadrul căreia Comisia a stabilit principiile pe care le va urma în aplicarea

articolului 87 CE și a articolului 86 alineatul (2) CE în ceea ce privește finanțarea organismelor publice de radiodifuziune de către stat.

Situația de fapt

7 În Danemarca există două organisme publice de radiodifuziune, pe de o parte Danmarks Radio (denumit în continuare „DR") și, pe de altă parte, TV 2/Danmark (denumit în continuare „TV2"), TV2 fiind înlocuit, cu efect contabil și fiscal de la 1 ianuarie 2003, cu TV 2/Danmark A/S (denumit în continuare „TV2 A/S"). DR se finanțează aproape în exclusivitate din resursele obținute din redevențe. TV2 se finanțează în parte din resurse obținute din redevențe, însă, deopotrivă, și din venituri din publicitate.

8 TV2 a fost înființat în anul 1986 prin Legea de modificare a Legii privind serviciul de radiodifuziune nr. 335 din 4 iunie 1986 (lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed) (denumită în continuare „Legea de înființare a TV2 din 1986") ca instituție autonomă independentă. TV2 a început să emită la 1 octombrie 1988. Aceasta difuzează canalul terestru TV2 și a lansat în anul 2000 și un canal transmis prin satelit, TV2 Zulu. La sfârșitul anului 2002, TV2 Zulu, care deținuse până în acest moment statutul de canal de serviciu public, a fost transformat în canal comercial cu plată.

9 În afara organismelor publice de radiodifuziune, sunt active pe întreaga piață daneză de televiziune doi operatori comerciali de radiodifuziune: pe de o parte, consorțiul format din societățile SBS TV A/S și SBS Danish Television Ltd (denumite în continuare

„SBS A/S” și, respectiv, „SBS Ltd” și, împreună, „SBS”), iar pe de altă parte, societatea Viasat Broadcasting UK Ltd (denumită în continuare „Viasat”).

10 SBS A/S și SBS Ltd aparțin SBS Broadcasting SA, societate luxemburgheză care gestionează o serie de posturi de radio și de televiziune în cadrul mai multor state membre.

11 SBS A/S, fostă TV Danmark A/S, emite din luna aprilie 1997, pe cale terestră, canalul comercial de televiziune TV Danmark 2. Emisiunile canalului TV Danmark 2 situat la Copenhaga sunt, în plus, transmise prin satelit către anumiți operatori de televiziune prin cablu și către o serie de utilizatori privați dotați cu echipament DTH [DirectToHome (transmisiune prin satelit direct la domiciliu)] în restul țării.

12 SBS Ltd, anterior Kanal 5 Denmark Ltd, constituită în anul 1999 cu denumirea TV Danmark 1 Ltd, denumire pe care a păstrat-o până în anul 2004, emite, de la 1 ianuarie 2000, prin satelit din Regatul Unit și sub licență acordată în acest stat, canalul comercial de televiziune Kanal 5 (denumit inițial TV Danmark 1).

13 Viasat aparține Modern Times Group (MTG), un grup multinațional care activează în sectorul mass-media. Viasat emite în Danemarca, începând din anul 1992 în temeiul unei autorizații acordate de Regatul Unit, canalele prin satelit TV3 și TV3+.

14 SBS și Viasat se află în concurență cu TV2 pe piața națională a publicității televizate.

15 Normele daneze aplicabile definiției serviciului public asigurat de TV2 au fost stabilite, pentru perioada 1995-2002, în Legea privind serviciul de radiodifuziune nr. 1065 din 23 decembrie 1992 (lov om radio- og fjernsynsvirksomhed), în versiunile succesive de republicare consolidată, printre care se numără versiunea nr. 578 din 24 iunie 1994 (denumită în continuare „Legea privind radiodifuziunea"). Aceste norme au fost aprofundate și detaliate prin Statutele TV2.

16 Printr-o scrisoare din 5 aprilie 2000, Comisia a fost sesizată cu o plângere de către SBS cu privire la finanțarea TV2 de către Regatul Danemarcei. La 3 mai 2000, s-a organizat o reuniune cu părțile care au formulat plângerea.

17 Prin scrisorile din 28 februarie, din 3 mai și din 11 decembrie 2001, SBS a furnizat informații suplimentare.

18 Printr-o scrisoare din 5 iunie 2002, Comisia a adresat o cerere de informații autorităților daneze, care au răspuns prin scrisoarea din 10 iulie 2002. S-au organizat, la 25 octombrie și la 19 noiembrie 2002, două reuniuni cu autoritățile menționate. Acestea au furnizat informații suplimentare prin scrisorile din 19 noiembrie și din 3 decembrie 2002.

19 Printr-o scrisoare din 24 ianuarie 2003, Comisia a informat Regatul Danemarcei cu privire la decizia de deschidere a procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE referitor la finanțarea TV2 de către statul membru menționat (denumită în continuare „decizia de deschidere").

20 Decizia de deschidere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 14 martie 2003 (JO C 59, p. 2). Comisia a invitat persoanele interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsurile în cauză.

21 Comisia a primit observațiile autorităților daneze prin scrisoarea din 24 martie 2003, precum și alte informații transmise prin scrisorile din 19 decembrie 2003 și din 15 martie 2004. Aceasta a primit și observații ale mai multor persoane interesate. SBS a prezentat observații prin scrisoarea din 11 aprilie 2003. Association des télévisions commerciales européennes (ACT) a prezentat observații printr-o scrisoare din 14 aprilie 2003. Operatorii comerciali de radiodifuziune Antena 3 TV și Gestevisión Telecinco au făcut cunoscute observații la 16 aprilie 2003. Tot astfel a procedat și Viasat, prin scrisoarea din 14 aprilie 2003. Prin scrisoarea din 4 iulie 2003, Comisia a transmis aceste observații Regatului Danemarcei, care, printr-o scrisoare din 12 septembrie 2003, a prezentat comentarii asupra acestora.

22 Comisia a primit o completare a informațiilor din partea SBS prin scrisorile din 15 decembrie 2003 și din 6 ianuarie 2004. La 17 decembrie 2003, Comisia a organizat o întâlnire cu SBS, iar la 9 februarie 2004, o întâlnire cu autoritățile daneze, care și-au prezentat comentariile privind informațiile suplimentare furnizate de SBS prin scrisoarea din 15 martie 2004.

23 La 17 decembrie 2003, s-a reunit adunarea generală prin care a fost constituită TV2 A/S, în aplicarea Legii nr. 438 din 10 iunie 2003 din Danemarca privind TV2 A/S, producând efecte contabile și fiscale cu începere de la 1 ianuarie 2003.

24 Prin Decizia 2006/217/CE din 19 mai 2004 privind măsurile adoptate de Danemarca în favoarea TV 2/Danmark (JO 2006, L 85, p. 1, rectificare în JO 2006, L 368, p. 112, denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia a declarat că „[a]jutoarele acordate între anii 1995 și 2002 [de către Regatul Danemarcei] în favoarea [TV2] sub formă de redevențe și de alte măsuri descrise în prezenta decizie sunt compatibile cu piața

comună conform articolului 86 alineatul (2) CE, cu excepția unei sume de 628,2 milioane de [coroane daneze]" (articolul 1 din decizia atacată).

25 Comisia a dispus recuperarea, de către Regatul Danemarcei, de la TV2 A/S, a sumei sus-menționate majorate cu dobânzi (articolul 2 din decizia atacată).

26 Prin scrisoarea din 23 iulie 2004, Regatul Danemarcei a notificat Comisiei un proiect de recapitalizare a TV2 A/S. Acest proiect prevedea, în privința măsurilor finanțate de către stat, un aport în capital de 440 de milioane de coroane daneze (DKK) și transformarea în capital a unui împrumut din partea statului de 394 de milioane DKK.

27 Prin Decizia din 6 octombrie 2004 [C (2004) 3632 final], emisă în cauza privind ajutoare de stat N 313/2004 referitoare la recapitalizarea TV 2/Danmark A/S (JO 2005, C 172, p. 3, denumită în continuare „decizia privind recapitalizarea"), Comisia a constatat că „preconizatul aport în capital de 440 de milioane DKK, precum și transformarea datoriei în fonduri proprii sunt necesare pentru reconstituirea capitalului de care are nevoie TV2, după transformarea sa în societate pe acțiuni, pentru a-și putea îndeplini misiunea de serviciu public" [considerentul (53) al deciziei privind recapitalizarea]. În consecință, Comisia a decis „să constate că toate elementele de ajutor de stat care ar putea fi asociate preconizatei recapitalizări a TV2 [A/S] sunt compatibile cu piața comună, în conformitate cu articolul 86 alineatul (2) CE" [considerentul (55) al deciziei privind recapitalizarea].

28 Decizia privind recapitalizarea face obiectul a două acțiuni în anulare, introduse de către SBS și, respectiv, Viasat, înregistrate sub numerele de cauză T-12/05 și T-16/05, aflate în prezent pe rolul Tribunalului.

Procedura

Cauzele T-309/04 și T-317/04

29 Prin cererile depuse la grefa Tribunalului la 28 iulie și la 3 august 2004, TV2 A/S și Regatul Danemarcei au introdus acțiunile T-309/04 și, respectiv, T-317/04.

30 Prin înscrisuri separate, depuse la grefa Tribunalului la 3 și la 17 august 2004 și înregistrate sub numerele T-317/04 R și T-309/04 R, Regatul Danemarcei și, respectiv, TV2 A/S au formulat cereri de măsuri provizorii prin care urmăreau suspendarea executării deciziei atacate. Cu toate acestea, ca urmare a desistării acestor părți în cererile de măsuri provizorii, acțiunile introduse astfel au fost radiate prin Ordonanțele președintelui Tribunalului din 14 decembrie 2004.

31 În cererea sa, Regatul Danemarcei a solicitat conexarea cauzelor T-309/04 și T-317/04. TV2 A/S și Comisia nu au formulat obiecții cu privire la această cerere.

32 Printr-un înscris depus la grefa Tribunalului la 2 decembrie 2004, Viasat a formulat cerere de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei în acțiunea T-317/04.

33 Prin scrisoarea din 17 ianuarie 2005, Regatul Danemarcei a formulat cerere de aplicare a regimului de confidențialitate anumitor elemente din cererea introductivă și din memoriul în apărare din cauza T-317/04, față de Viasat. Cu toate acestea, cererea de intervenție a Viasat fiind respinsă prin Ordonanța președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din 13 aprilie 2005, cererea de aplicare a regimului de confidențialitate sus-menționată a făcut obiectul unei decizii de nepronunțare asupra fondului, prin Ordonanța președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din 1 martie 2007.

34 Prin înscrisurile depuse la grefa Tribunalului la 2, la 10 și la 13 decembrie 2004, Viasat și, respectiv, SBS au formulat cereri de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei în cauza T-309/04, iar Union européenne de radio-télévision (UER) a solicitat să fie admisă să intervină, în aceeași cauză, în susținerea concluziilor TV2 A/S.

35 Prin Ordonanțele președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din 18 aprilie și din 6 iunie 2005, au fost admise cererile de intervenție ale Viasat, SBS și UER.

36 Prin scrisorile din 14 ianuarie și din 13 februarie 2005, TV2 A/S a formulat cerere de aplicare a regimului de confidențialitate anumitor elemente din cererea introductivă și din memoriul în apărare în cauza T-309/04 față de interveniente. Acestea nu au prezentat obiecții cu privire la aceste cereri.

37 Prin Ordonanța din 1 martie 2007, președintele Camerei a cincea a Tribunalului a admis aceste cereri de aplicare a regimului de confidențialitate.

38 Prin înscrisul din 8 noiembrie 2005, SBS a solicitat conexarea cauzei T-336/04 (SBS A/S și SBS Ltd/Comisia) cu prezentele cauze și cu cauza T-329/04 (Viasat/Comisia). Cu excepția UER, celelalte părți au depus observații cu privire la această cerere de conexare.

39 Ca răspuns la o întrebare scrisă a Tribunalului din 24 octombrie 2006, Regatul Danemarcei și TV2 A/S au depus, la 10 noiembrie 2006, observații cu privire la păstrarea interesului de a exercita acțiunea ca urmare a adoptării deciziei privind recapitalizarea.

Cauza T-329/04

40 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 2 august 2004, Viasat a introdus acțiunea T-329/04.

41 Prin înscrisurile din 18 noiembrie, din 1 și din 14 decembrie 2004, Regatul Danemarcei, TV2 A/S, UER și, respectiv, British Broadcasting Corp. (BBC) au formulat cereri de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei.

42 Prin înscrisul din 9 decembrie 2004, SBS a formulat cerere de intervenție în susținerea concluziilor prezentate de Viasat.

43 Prin Ordonanțele președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din 18 aprilie și din 6 iunie 2005, au fost admise cererile de intervenție în susținerea Comisiei formulate de Regatul Danemarcei, de TV2 A/S și de UER, a fost admisă cererea de intervenție în susținerea Viasat formulată de SBS și a fost respinsă cererea de intervenție formulată de BBC.

44 Prin scrisorile din 6 și din 17 decembrie 2004, din 18 ianuarie, din 1 martie și din 30 mai 2005 Viasat a formulat cerere de aplicare a regimului de confidențialitate anumitor elemente din cererea introductivă și din corrigendumul la replică depus la 12 mai 2005 față de interveniente. O parte din interveniente au prezentat obiecții cu privire la aceste cereri.

45 Prin înscrisul din 8 noiembrie 2005, SBS a solicitat conexarea cauzei T-336/04 cu cauzele T-309/04, T-317/04 și T-329/04. Cu excepția UER, toate celelalte părți au depus observații cu privire la această cerere de conexare.

46 Prin Ordonanța din 1 martie 2007, președintele Camerei a cincea a Tribunalului a admis parțial cererile de aplicare a regimului de confidențialitate.

Cauza T-336/04

47 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 13 august 2004, SBS a introdus acțiunea T-336/04.

48 Prin înscrisurile din 18 noiembrie, din 1, din 13 și din 14 decembrie 2004, Regatul Danemarcei, TV2 A/S, UER și, respectiv, BBC au formulat cereri de intervenție în susținerea concluziilor Comisiei.

49 Prin înscrisul din 1 decembrie 2004, Viasat a formulat cerere de intervenție în susținerea concluziilor SBS.

50 Prin Ordonanțele președintelui Camerei a cincea a Tribunalului din 15 aprilie și din 10 mai 2005, au fost admise cererile de intervenție în susținerea Comisiei formulate de Regatul Danemarcei, de TV2 A/S și de UER, a fost admisă cererea de intervenție în susținerea SBS formulată de Viasat și a fost respinsă cererea de intervenție formulată de BBC.

51 Prin scrisorile din 29 decembrie 2004, din 18 martie, din 20 aprilie, din 27 mai și din 8 iulie 2005, SBS a formulat cerere de aplicare a regimului de confidențialitate anumitor elemente din cererea introductivă, din memoriul în apărare și din replică față de intervenienți. Dintre acestea, o parte a prezentat obiecții cu privire la cererile sus-menționate.

52 Prin înscrisul din 8 noiembrie 2005, SBS a solicitat conexarea cauzei T-336/04 cu cauzele T-309/04, T-317/04 și T-329/04. Cu excepția UER, celelalte părți au depus observații cu privire la această cerere de conexare.

53 Prin Ordonanța din 1 martie 2007, președintele Camerei a cincea a Tribunalului a admis parțial cererile de aplicare a regimului de confidențialitate.

54 După ascultarea observațiilor părților cu privire la conexare, Tribunalul consideră, în temeiul articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul său de procedură, că este necesară conexarea cauzelor T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04 în vederea pronunțării hotărârii prin care se finalizează judecata.

Concluziile părților

55 În cauza T-309/04, TV2 A/S, susținută – mai puțin în ceea ce privește cheltuielile de judecată – de UER, a solicitat Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— în subsidiar, anularea articolului 2 din decizia atacată;

— cu titlu subsidiar, reducerea cuantumului indicat în teza finală a articolului 1 din decizia atacată și la articolul 2 alineatul (1) din aceasta, cu o valoare nu mai scăzută de 167 de milioane DKK, cu începere din anul 1997, și anularea cererii de dobânzi prevăzute la articolul 2 alineatele (3) și (4) din decizia atacată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

56 În cauza T-317/04, Regatul Danemarcei a solicitat Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— în subsidiar, anularea articolului 2 din decizia atacată;

— cu titlu subsidiar, anularea articolului 2 alineatele (3) și (4) din decizia atacată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

57 În cauzele T-309/04 și T-317/04, Comisia, susținută în prima cauză menționată de Viasat și de SBS, a solicitat Tribunalului:

— respingerea acțiunilor;

— obligarea reclamanților la plata cheltuielilor de judecată.

58 În cauza T-329/04, Viasat, susținută de SBS, a solicitat Tribunalului:

— anularea articolului 1 din decizia atacată în privința părții din decizie prin care se declară ajutorul compatibil cu piața comună în temeiul articolului 86 alineatul (2) CE;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

59 În cauza T-336/04, SBS, susținută de Viasat, a solicitat Tribunalului:

— anularea articolului 1 din decizia atacată, în măsura în care Comisia constată prin acesta că ajutorul acordat în favoarea TV2 între anii 1995 și 2002 sub forma emolumentului redevențelor și a altor măsuri enumerate în decizie este compatibil cu piața comună în temeiul articolului 86 alineatul (2) CE;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

60 În cauzele T-329/04 și T-336/04, Comisia, susținută de Regatul Danemarcei, de TV2 A/S și de UER, a solicitat Tribunalului:

— respingerea acțiunilor;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la admisibilitatea acțiunilor T-309/04 și T-317/04

61 În duplicile prezentate, Comisia ridică problema subzistenței, în privința Regatului Danemarcei și a TV2 A/S, a unui interes de a exercita acțiunea împotriva deciziei

atacate. Comisia consideră că efectul concret al acestei decizii și al deciziei privind recapitalizarea este, după o analiză atentă, unul pozitiv pentru acești reclamanți.

62 Deoarece condițiile de admisibilitate a unei acțiuni, în special lipsa interesului de a exercita acțiunea, fac parte dintre motivele de inadmisibilitate de ordine publică (Ordonanța Curții din 7 octombrie 1987, D.M./Consiliul și CES, 108/86, Rec., p. 3933, punctul 10, și Ordonanța președintelui Tribunalului din 27 martie 2003, Linea GIG/Comisia, T-398/02 R, Rec., p. II-1139, punctul 45), Tribunalul este competent să verifice din oficiu dacă reclamanții au un interes să obțină anularea deciziei atacate (Ordonanța Tribunalului din 10 martie 2005, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia și alții/Comisia, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00-T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00-T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00-T-276/00, T-281/00, T-287/00 și T-296/00, Rec., p. II-787, punctul 22, și Hotărârea Tribunalului din 14 aprilie 2005, Sniace/Comisia, T-141/03, Rec., p. II-1197, punctul 22).

63 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 230 CE face o distincție netă între dreptul de a formula o acțiune în anulare care aparține instituțiilor comunitare și statelor membre, pe de o parte, și dreptul acordat persoanelor fizice și juridice, pe de altă parte, al doilea paragraf al acestui articol conferind în special tuturor statelor membre dreptul de a contesta pe calea unei acțiuni în anulare legalitatea deciziilor Comisiei, fără ca exercitarea acestui drept să fie condiționată de justificarea unui interes de a exercita acțiunea. Un stat membru nu trebuie, așadar, să demonstreze că un act al Comisiei pe care îl atacă produce efecte juridice asupra sa pentru ca acțiunea pe care o introduce să fie admisibilă. Cu toate acestea, pentru ca un act al Comisiei să poată face obiectul unei acțiuni în anulare formulată de acest stat membru, actul respectiv trebuie să fie menit să producă efecte juridice (a se vedea Ordonanța Curții din 27 noiembrie 2001, Portugalia/Comisia, C-208/99, Rec., p. I-9183, punctele 22-24 și jurisprudența citată).

64 În ceea ce privește acțiunea introdusă de Regatul Danemarcei, din perspectiva formulării articolului 230 al doilea paragraf CE și în lumina jurisprudenței amintite la punctul precedent, este evident că reclamantul, dată fiind calitatea acestuia de stat membru, are dreptul să introducă, în speță, o acțiune în anulare.

65 Astfel, este cert că decizia atacată este un act de dispoziție, deoarece produce efecte juridice obligatorii.

66 În aceste condiții, afirmația Comisiei potrivit căreia efectul concret al deciziei atacate și al deciziei privind recapitalizarea ar fi, după o analiză atentă, unul pozitiv pentru Regatul Danemarcei, care, prin urmare, nu ar avea interesul să exercite acțiunea, pare a fi lipsită de orice relevanță. În orice caz, această afirmație a Comisiei are ca fundament premisa, neconfirmată, că decizia privind recapitalizarea nu va fi anulată de Tribunal în cadrul acțiunilor în anulare aflate în prezent pe rolul acestuia, introduse împotriva acestei decizii de SBS (cauza T-12/05) și de Viasat (cauza T-16/05).

67 În ceea ce privește acțiunea introdusă de TV2 A/S, este necesar a se aminti că, potrivit unei jurisprudențe constante, admisibilitatea unei astfel de acțiuni este supusă îndeplinirii condiției ca persoana fizică sau juridică autoare a acțiunii să aibă un interes în anularea actului atacat. Acest interes trebuie să fie născut și actual și este apreciat în ziua în care este formulată acțiunea (Hotărârea Tribunalului Sniace/Comisia, punctul 62 de mai sus, punctul 25, și Hotărârea Tribunalului din 20 septembrie 2007, Salvat père & fils și alții/Comisia, T-136/05, Rep., p. II-4063, punctul 34).

68 Un astfel de interes presupune ca anularea acestui act să fie susceptibilă, prin ea însăși, să producă efecte juridice sau, potrivit unei alte formule, ca acțiunea să fie susceptibilă, prin rezultatul său, să aducă un avantaj părții care a intentat-o (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 28 septembrie 2004, MCI/Comisia, T-310/00, Rec., p. II-3253, punctul 44 și jurisprudența citată).

69 În speță, trebuie arătat că, în decizia atacată, Comisia a considerat mai întâi că măsurile financiare în favoarea TV2 trebuiau calificate drept ajutor de stat și ulterior a examinat dacă acestea puteau fi considerate compatibile cu piața comună din perspectiva condițiilor impuse la articolul 86 alineatul (2) CE, în speță evaluând dacă finanțarea publică era proporțională cu necesitățile serviciului public. Comisia a constatat că

ajutoarele acordate între anii 1995 și 2002 în favoarea TV2 sub formă de redevențe și de alte măsuri descrise în decizia respectivă erau compatibile cu piața comună potrivit articolului 86 alineatul (2) CE, cu excepția unei sume de 628,2 milioane DKK (articolul 1 din decizia atacată).

70 TV2 A/S este întreprinderea desemnată prin decizia atacată ca beneficiar efectiv al măsurilor calificate drept ajutoare parțial incompatibile și, prin urmare, de la această întreprindere i s-a impus Regatului Danemarcei să recupereze ajutorul [considerentul (163) și articolul 2 din decizia atacată). În plus, este cert că TV2 A/S a transferat în mod concret în Regatul Danemarcei totalitatea sumelor datorate în executarea acestei obligații de recuperare.

71 În aceste condiții, este necesar să se considere că TV2 A/S are un interes să exercite o acțiune împotriva deciziei atacate atât pentru a obține anularea acesteia în tot, cât și pentru a obține anularea sa în parte.

72 Din acest punct de vedere, este important de subliniat, în primul rând, că prezenta cauză, care privește o decizie prin care se constată existența unui ajutor parțial compatibil și parțial incompatibil, se deosebește de cauzele în care au fost pronunțate decizii jurisprudențiale prin care s-a declarat, în anumite condiții, în lipsa interesului de a exercita acțiunea, inadmisibilitatea unei acțiuni introduse de beneficiarul unui ajutor împotriva unei decizii a Comisiei prin care ajutorul a fost calificat deplin compatibil cu piața comună (Hotărârea Tribunalului din 30 ianuarie 2002, Nuove Industrie Molisane/Comisia, T-212/00, Rec., p. II-347, și Hotărârea Sniace/Comisia, punctul 62 de mai sus).

73 În al doilea rând, trebuie subliniat că circumstanțele în care s-a apreciat de către Comisie, în speță, compatibilitatea ajutoarelor respective interzic examinarea admisibilității acțiunii formulate de TV2 A/S prin divizarea deciziei atacate în două părți, dintre care una să califice măsurile litigioase parțial incompatibile cu piața comună, iar cealaltă să le califice drept ajutoare de stat parțial compatibile.

74 În cadrul deciziei atacate, Comisia a verificat dacă totalitatea măsurilor de finanțare de stat în cauză reprezenta, pentru perioada investigată, o sumă care depășea costurile nete ale serviciului de interes economic general. Instituția a apreciat, prin urmare, în mod global măsurile respective și a efectuat un calcul care a evidențiat, în final, o supracompensare de 628,2 milioane DKK considerată incompatibilă, ceea ce determină subsecvent și corelativ un cuantum al ajutorului compatibil. Analiza Comisiei indică astfel interdependența și caracterul indivizibil al calificărilor privind compatibilitatea și incompatibilitatea măsurilor în litigiu.

75 Astfel, această situație se deosebește și de situația care a determinat instanța comunitară să declare inadmisibilă, pentru lipsa interesului de a exercita acțiunea, acțiunea în anulare introdusă de beneficiarul unui ajutor împotriva unei decizii a Comisiei, în măsura în care aceasta declara, printr-o prevedere specifică din cadrul dispozitivului, că una dintre cele trei măsuri de finanțare în litigiu, privită individual, era compatibilă cu piața comună (Hotărârea Salvat père & fils și alții/Comisia, punctul 67 de mai sus, punctul 48).

76 În plus și pentru aceleași rațiuni ca și cele exprimate la finalul punctului 66 de mai sus, interesul TV2 A/S de a exercita acțiunea nu ar putea fi contestat prin afirmația Comisiei întemeiată pe un efect concret global pretins pozitiv al deciziei atacate și al deciziei privind recapitalizarea.

77 În orice caz, chiar presupunând că ar fi necesar să se examineze admisibilitatea acțiunii formulate de TV2 A/S împotriva deciziei atacate, pe de o parte, din perspectiva faptului că aceasta califică măsurile în litigiu drept ajutoare de stat parțial incompatibile cu piața comună, iar pe de altă parte, din perspectiva faptului că decizia califică măsurile respective drept parțial compatibile, nu ar rezulta că acțiunea este mai puțin admisibilă, inclusiv din acest ultim punct de vedere.

78 Se impune a se aminti că un reclamant se poate prevala de un interes în legătură cu o situație juridică viitoare, cu condiția să demonstreze că atingerea adusă acestei situații se dovedește certă încă din momentul respectiv. Prin urmare, un reclamant nu ar putea invoca situații viitoare și incerte pentru a justifica propriul său interes în a solicita anularea actului atacat (Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 1992, NBV și NVB/Comisia, T-138/89, Rec., p. II-2181, punctul 33).

79 Din jurisprudența pronunțată în cadrul acțiunilor în anulare introduse de beneficiarul ajutorului împotriva unei decizii a Comisiei prin care se declară deplin compatibil cu piața comună ajutorul în cauză sau prin care se declară compatibilă una dintre o serie de trei măsuri de finanțare în litigiu rezultă că interesul de a exercita acțiunea se poate deduce din existența unui „risc” confirmat că situația juridică a reclamanților va fi afectată de formularea unor acțiuni în justiție (a se vedea în acest sens Hotărârea Salvat père & fils și alții/Comisia, punctul 67 de mai sus, punctul 43) sau că „riscul” formulării unor acțiuni în justiție este născut și actual (Hotărârea Sniace/Comisia, punctul 62 de mai sus, punctul 28) la data introducerii acțiunii în fața instanței comunitare.

80 Tribunalul subliniază că, în observațiile sale din 10 noiembrie 2006 și ulterior cu ocazia ședinței, TV2 A/S a indicat, fără a fi contrazisă asupra acestui aspect, că, alături de Regatul Danemarcei, face obiectul unei acțiuni în justiție introduse de Viasat în februarie 2006, la Østre Landsret (Curtea Regională de Est), acțiune care urmărește obligarea acestora, în solidar sau individual, la plata către Viasat a unei sume de 200 de milioane DKK, în temeiul faptului că ajutorul de stat nu ar fi fost notificat Comisiei și că acest ajutor ilegal ar fi permis TV2 să aplice, pentru vânzarea spațiilor publicitare proprii, o strategie de prețuri scăzute care a cauzat Viasat un prejudiciu. TV2 A/S a

precizat, și de această dată fără a fi contrazisă, că respectiva cauză de pe rolul Østre Landsret a făcut obiectul unei decizii de suspendare a judecății în așteptarea pronunțării hotărârilor Tribunalului în cauzele care privesc legalitatea deciziei atacate.

81 Deși este cert că TV2 A/S a formulat acțiunea în anulare în fața Tribunalului înainte de introducerea unei noi acțiuni de către Viasat la nivel național, Tribunalul consideră că natura riscului formulării unei acțiuni în justiție la nivel național la data introducerii acțiunii de către TV2 A/S de a fi născut și actual se dovedește, în speță, mai mult decât amplu probată prin faptul că acest risc, departe de a subzista ca atare, s-a concretizat efectiv prin acțiunea în justiție formulată de Viasat aflată în prezent pe rolul instanței naționale, care, de altfel, face obiectul unei decizii de suspendare a judecății tocmai în așteptarea deciziei Tribunalului.

82 TV2 A/S are în consecință un interes de a exercita acțiunea în anulare împotriva deciziei atacate în integralitatea sa, mai precis și în măsura în care decizia califică măsurile în litigiu drept ajutoare de stat parțial compatibile cu piața comună.

83 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că prezentele acțiuni în anulare a deciziei atacate sunt admisibile.

Cu privire la fond

84 Acțiunile T-309/04 și T-317/04 cuprind nouă motive. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare. Al doilea motiv este dedus din încălcarea articolului 87

alineatul (1) CE, cu argumentul că emolumentul redevențelor, precum și veniturile din publicitate transferate către TV2 prin intermediul Fondului TV2 nu reprezintă resurse de stat. Al treilea motiv este întemeiat pe o eroare săvârșită la calculul supracompensării. Al patrulea motiv este întemeiat pe faptul că pretinsa supracompensare constituie un beneficiu rezonabil. Al cincilea motiv este dedus din faptul că, în lipsa unei subvenționări încrucișate, supracompensarea nu constituie un ajutor de stat. Al șaselea motiv este întemeiat pe lipsa ajutorului de stat din moment ce finanțarea din partea statului îndeplinește testul investitorului privat în economia de piață. Al șaptelea motiv este dedus din faptul că supracompensarea ar fi o rezervă necesară pentru executarea misiunii de serviciu public. Al optulea motiv este întemeiat pe ilegalitatea recuperării ajutorului din partea TV2 A/S și pe încălcarea principiilor protecției încrederii legitime și al securității juridice. Al nouălea motiv este dedus din ilegalitatea deciziei atacate în ceea ce privește recuperarea dobânzilor.

85 Acțiunea în cauza T-329/04 cuprinde trei motive. Primul motiv este întemeiat pe greșita calificare drept serviciu de interes economic general (denumit în continuare „SIEG") a misiunii de serviciu public a TV2. Al doilea motiv este dedus din caracterul inadecvat al testului agentului comercial eficient, în sensul punctului 58 din comunicarea privind radiodifuziunea, pentru aprecierea subvenționării încrucișate a vânzării de spații publicitare prin finanțarea serviciului public, și din faptul că această apreciere ar trebui efectuată în cadrul articolului 87 alineatul (1) CE ținând seama de gradul de eficiență al TV2. Al treilea motiv este întemeiat pe caracterul inadecvat al criteriului maximizării veniturilor pentru evaluarea acestei subvenționări încrucișate.

86 Acțiunea în cauza T-336/04 cuprinde opt motive. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 86 alineatul (2) CE și a articolelor 87 CE și 88 CE, deoarece s-a constatat compatibilitatea unui ajutor ilegal totuși, întrucât nu a fost notificat. Al doilea motiv este întemeiat pe greșita calificare drept SIEG a misiunii de serviciu public a TV2. Al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 86 alineatul (2) CE, a articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a Protocolului de la Amsterdam prin aprobarea ajutorului de

stat respectiv pe baza criteriului maximizării veniturilor și prin transferarea sarcinii probei asupra SBS. Același motiv este dedus deopotrivă și dintr-o eroare vădită de apreciere. Al patrulea motiv se întemeiază pe o serie de erori vădite de apreciere în aplicarea criteriului maximizării veniturilor. Al cincilea motiv este dedus dintr-o aplicare ilegală, ținând cont de îndoielile Comisiei, a articolului 86 alineatul (2) CE. Al șaselea motiv este întemeiat pe aplicarea evident greșită a articolului 86 alineatul (2) CE la ajutorul acordat către TV2 Zulu. Al șaptelea motiv se întemeiază pe lipsa examinării proporționalității costurilor nete ale TV2 cu obligațiile sale de serviciu public. Al optulea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 86 alineatul (2) CE și pe o serie de erori vădite în aprecierea de către Comisie a controlului public danez asupra îndeplinirii de către TV2 a misiunii sale de serviciu public.

87 Tribunalul consideră necesar să se examineze, în primul rând, împreună primul motiv al acțiunii T-329/04 și al doilea motiv al acțiunii T-336/04, întemeiate pe greșita calificare drept SIEG a misiunii de serviciu public a TV2.

Cu privire la primul motiv al acțiunii T-329/04 și la al doilea motiv al acțiunii T-336/04, întemeiate pe greșita calificare drept SIEG a misiunii de serviciu public a TV2, în cadrul deciziei atacate

— Argumentele părților

88 Prin aceste motive, SBS și Viasat contestă decizia atacată în măsura în care Comisia consideră definiția obligațiilor de serviciu public ale TV2 acceptabilă din perspectiva noțiunii de SIEG. Această definiție este considerată prea largă și imprecisă.

89 SBS arată că, definite în funcție de obiectivele de îndeplinit, obligațiile de serviciu public ce revin TV2 ar permite acestui organism de radiodifuziune să aleagă în mod discreționar mijloacele și i-ar acorda astfel posibilitatea de a include orice activitate în perimetrul serviciului public finanțat de stat.

90 Serviciul public nu ar putea acoperi decât programele de televiziune nerentabile, cel puțin în cazul furnizorilor serviciului public de radiodifuziune finanțați în mod mixt, cu alte cuvinte, atât de către stat, cât și prin vânzarea spațiilor publicitare. Astfel, un furnizor al serviciului public de radiodifuziune care beneficiază de o finanțare mixtă ar fi în mod inevitabil determinat să scadă prețurile pentru publicitate în vederea reducerii veniturilor operatorilor comerciali.

91 Definiția serviciului public asigurat de TV2 nu ar putea fi acceptabilă, deoarece nu diferă de obligațiile impuse prin legea daneză operatorilor comerciali de radiodifuziune.

92 În plus, Comisia nu ar fi examinat în mod corect misiunea de serviciu public ce revine TV2 atât timp cât ar fi omis să examineze această misiune pentru perioada 1995-2000.

93 Pe de altă parte, a considera ansamblul programelor TV2 un serviciu public ar fi incompatibil cu comunicarea privind radiodifuziunea, deoarece nu toate aceste programe ar presupune costuri „suplimentare”, în sensul punctului 44 din comunicarea amintită. Chiar și în condițiile în care ar fi acceptabilă o definiție largă a serviciului public de radiodifuziune, ar fi contrar prevederilor articolului 86 alineatul (2) CE să se

considere că totalitatea costurilor organismului de radiodifuziune ar fi asociate serviciului public. În realitate, o astfel de interpretare nu ar respecta condiția potrivit căreia numai costurile pe care operatorul de radiodifuziune în regim de serviciu public „nu ar fi trebuit să le suporte în mod obișnuit" pot fi compensate.

94 Viasat susține că o parte semnificativă a grilei de programe a TV2 nu se deosebește cu nimic față de propriile sale grile de programe ori de cele ale SBS A/S. Comisia ar fi trebuit să efectueze o analiză aprofundată a categoriilor de programe ale TV2, să le compare cu cele ale canalelor comerciale de televiziune și să identifice ca urmare anumite categorii care au un conținut de serviciu public.

95 Comisia, susținută de TV2 A/S, de Regatul Danemarcei și de UER, susține că poziția reclamantelor se întemeiază pe o concepție excesiv de restrictivă a noțiunii de SIEG. Aceasta amintește libertatea recunoscută statelor membre în definirea SIEG, libertate subliniată – în ceea ce privește radiodifuziunea – de Protocolul de la Amsterdam. Aceasta amintește că misiunea sa de control, în ceea ce privește definiția unui SIEG, se limitează la a verifica dacă această definiție nu este afectată de o eroare vădită.

96 Comisia arată că definiția misiunii de serviciu public ce revine TV2 nu este nici vagă, nici imprecisă, necuprinzând niciun element neobișnuit în comparație cu definițiile reținute în alte state membre. Această obiecție a reclamantelor ar privi, în realitate, nu precizia acestei definiții, ci întinderea misiunii conferite TV2. Afirmația potrivit căreia SIEG de radiodifuziune ar trebui să fie limitat la emisiunile nerentabile ar fi greșită. Argumentul potrivit căruia reclamantele ar propune aceleași programe ca și TV2 nu ar

fi fondat și, în orice caz, ar fi simplist să se afirme că producția TV2 nu ar putea constitui un SIEG, deoarece operatorii comerciali de radiodifuziune propun aceeași gamă de programe.

97 Cât privește critica întemeiată pe obligația de comparare a programelor TV2 și, respectiv, ale operatorilor comerciali de radiodifuziune, Comisia arată că nu îi revine acest rol. Statele membre ar fi cele care stabilesc întinderea misiunii de serviciu public și ar dispune în această privință de o amplă putere de apreciere.

98 Cu privire la pretinsa identitate între obligațiile care revin TV2 și cele impuse canalelor comerciale, Comisia subliniază că din considerentul (87) al deciziei atacate rezultă că numai TV2 este în mod expres obligată, potrivit legii, să îndeplinească o misiune de serviciu public. Obligațiile impuse TV2 în acest temei ar depăși cadrul condițiilor care trebuie îndeplinite pentru eliberarea unei autorizații de emisie.

99 Pe de altă parte, faptul că TV2 beneficia de o finanțare mixtă nu ar avea nicio relevanță asupra definiției SIEG, acest fapt devenind relevant numai în etapa examinării proporționalității. În opinia Comisiei, câștigarea de cote de piață în termeni de audiență nu constituie rațiunea existenței unui furnizor al unui serviciu public.

100 În sfârșit, cu privire la argumentul dedus din cuprinsul punctului 44 din comunicarea privind radiodifuziunea, Comisia susține că, în cadrul unei misiuni de serviciu public ce impune unui organism de radiodifuziune să alcătuiască o gamă de programe care răspunde anumitor criterii și dat fiind că se admite că această misiune poate include

oferirea unor programe echilibrate și variate, toate programele realizate în cadrul unei astfel de misiuni trebuie să fie considerate „suplimentare” în sensul punctului 44 sus-menționat.

— Aprecierea Tribunalului

101 În primul rând, este necesar a se aminti că, după cum se exprimă jurisprudența (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 27 februarie 1997, FFSA și alții/Comisia, T-106/95, Rec., p. II-229, punctul 99) și astfel cum a arătat Comisia în Comunicarea din 20 septembrie 2000 privind serviciile de interes general în Europa [COM (2000) 580 final, punctul 22], statele membre dispun de o amplă putere de apreciere cu privire la definirea a ceea ce acestea consideră ca fiind SIEG. Prin urmare, definiția acestor servicii dată de un stat membru nu poate fi contestată de către Comisie decât în cazul unei erori vădite (Concluziile avocatului general Léger prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 19 februarie 2002, Wouters și alții, C-309/99, Rec., p. I-1577, I-1583, punctul 162, Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Olsen/Comisia, T-17/02, Rec., p. II-2031, punctul 216).

102 Importanța SIEG pentru Uniunea Europeană și necesitatea garantării bunei funcționări a acestor servicii au fost de altfel subliniate prin introducerea în Tratatul CE, prin intermediul Tratatului de la Amsterdam, a articolului 16 CE (a se vedea în acest sens Concluziile avocatului general Alber prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 17 mai 2001, TNT Traco, C-340/99, Rec., p. I-4109, I-4112, punctul 94, Concluziile avocatului general Jacobs prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 25 octombrie 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, Rec., p. I-8089, I-8094, punctul 175, și în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 20 noiembrie 2003, GEMO, C-126/01, Rec., p. I-13769, I-13772, punctul 124, și Concluziile avocatului general Poiares Maduro prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 11 iulie 2006, FENIN/Comisia, C-205/03 P, Rec., p. I-6295, I-6297, punctul 26, nota de subsol 35; a se vedea de asemenea Ordonanța președintelui Tribunalului din 28 mai 2001, Poste Italiane/Comisia, T-53/01 R, Rec., p. II-1479, punctul 132).

103 Mai specific, în privința SIEG de radiodifuziune, în Hotărârea preliminară din 30 aprilie 1974, Sacchi (155/73, Rec., p. 409), referitoare în special la problema dacă dreptul exclusiv acordat de un stat membru unei întreprinderi de a realiza toate categoriile de emisiuni televizate, chiar și în scopuri publicitare, constituia o încălcare a normelor privind concurența, Curtea a recunoscut în esență că statele membre pot să definească în mod legitim un SIEG de radiodifuziune care să acopere difuzarea unor programe de interes general. Astfel, în această hotărâre, Curtea s-a pronunțat în sensul că „nicio dispoziție din tratat nu interzice ca statele membre, pentru motive de interes public care nu au natură economică, să excludă emisiunile de radio și de televiziune […] din sfera concurenței, conferind dreptul exclusiv de a emite uneia sau mai multor entități” (Hotărârea Sacchi, citată anterior, punctul 14; a se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Reischl în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, Rec., p. 433, mai cu seamă p. 445, al doilea-al cincilea paragraf, și Concluziile avocatului general Léger în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Wouters și alții, punctul 101 de mai sus, punctul 163).

104 Pe de altă parte, atunci când, în Protocolul de la Amsterdam, statele membre au prevăzut că „radiodifuziunea ca serviciu public în statele membre este direct legată de nevoile democratice, sociale și culturale ale fiecărei societăți, precum și de necesitatea de a păstra pluralismul în mass-media”, statele membre au făcut trimitere în mod direct la sistemele de radiodifuziune ca serviciu public instituite de către ele însele și care au sarcina de a difuza, în beneficiul întregii populații a acestor state, programe de televiziune de interes general.

105 În sfârșit, trebuie amintiți termenii în care Consiliul și statele membre, în Rezoluția din 25 ianuarie 1999 privind serviciul public de radiodifuziune (JO C 30, p. 1), au reafirmat importanța SIEG de radiodifuziune.

106 În această Rezoluție, statele membre, „considerând că serviciul public de radiodifuziune, având în vedere funcțiile culturale, sociale și democratice pe care le asumă pentru binele comun, are o importanță vitală pentru asigurarea democrației, a pluralismului, a coeziunii sociale și a diversității culturale și lingvistice, subliniind că diversificarea

crescută a programelor propusă în noul mediu media întărește importanța misiunii globale a organismelor publice de radiodifuziune și amintind afirmarea competenței statelor membre cu privire la mandatul și la finanțarea serviciului cuprinsă în [Protocolul de la Amsterdam]" [traducere neoficială] au reținut și au reafirmat că acest Protocol confirmă „voința [acestora] […] de a sublinia rolul serviciului public de radiodifuziune", că „serviciul public de radiodifuziune trebuie să fie în măsură să continue furnizarea unei game largi de programe, în conformitate cu misiunea sa, astfel cum a fost definită de către statele membre, pentru a se adresa societății în ansamblul său" și că, „în acest context, eforturile serviciului public de radiodifuziune de atragere a unui public cât mai larg sunt legitime". [traducere neoficială]

107 Posibilitatea conferită unui stat membru de a defini SIEG de radiodifuziune în termeni cuprinzători, care să includă difuzarea unor programe de interes general, nu ar putea fi contestată prin împrejurarea că furnizorul serviciului public de radiodifuziune desfășoară, pe de altă parte, și activități comerciale, în special vânzarea de spații publicitare.

108 Astfel, o asemenea contestare ar însemna ca definiția însăși a SIEG de radiodifuziune să depindă de modul de finanțare a acestuia. Or, prin ipoteză, SIEG se definește în funcție de interesul general pe care urmărește să îl îndeplinească, iar nu în funcție de mijloacele care vor asigura prestarea sa. După cum a evidențiat Comisia la punctul 36 din comunicarea privind radiodifuziunea, „problema definirii misiunii de serviciu public nu trebuie confundată cu problema mecanismului de finanțare ales pentru furnizarea respectivelor servicii".

109 Pentru identitate de rațiune, SBS și Viasat pretind în mod greșit că SIEG de radiodifuziune ar trebui să se limiteze la difuzarea de emisiuni nerentabile, cel puțin atunci când furnizorul serviciului public de radiodifuziune beneficiază de o finanțare mixtă. În ceea ce privește afirmația potrivit căreia un organism de radiodifuziune care

are sarcina de a presta un SIEG definit în termeni cuprinzători și calitativi și care beneficiază de o finanțare mixtă va fi determinat în mod inevitabil, prin practicarea unor prețuri scăzute artificial pentru vânzarea propriilor spații publicitare, să recurgă la subvenționarea activității comerciale proprii prin finanțarea serviciului public de către stat, aceasta trebuie respinsă ca fiind întemeiată pe o simplă prezumție. Astfel, o asemenea conduită nu constituie decât, în cel mai rău caz, un risc pe care statele membre trebuie să îl prevină, iar Comisia, eventual, să îl sancționeze.

110 În privința trimiterii efectuate de reclamante la punctul 44 a doua teză din comunicarea privind radiodifuziunea, potrivit căreia „[misiunile de serviciu public] pot justifica compensarea, în măsura în care presupun costuri suplimentare pe care furnizorul serviciului public de radiodifuziune nu ar fi trebuit să le suporte în mod normal”, Tribunalul subliniază că această frază nu are nicidecum ca obiect, prin evocarea unei pretinse sugestii – rezultate din trimiterea la costurile „suplimentare” – în sensul că ar exista în mod obligatoriu *per a contrario* costuri „nesuplimentare”, excluderea posibilității unei definiții ample a SIEG de radiodifuziune și, ca atare, a posibilității unei finanțări a totalității costurilor furnizorului serviciului public de radiodifuziune.

111 Punctul 44 din comunicarea privind radiodifuziunea nu urmărește decât să exprime, în termeni care să permită includerea tuturor situațiilor posibile, de la SIEG de radiodifuziune definit în mod strict și pur cantitativ la SIEG de radiodifuziune definit în mod amplu și calitativ, cerința proporționalității aplicabilă în privința compensării costurilor de serviciu public. Prin urmare, contrar celor pretinse de reclamante, nu este eronat să se considere, astfel cum arată Comisia, că toate programele realizate în cadrul unui SIEG de radiodifuziune definit în mod amplu și calitativ sunt „suplimentare”, în sensul punctului 44 din comunicarea privind radiodifuziunea, și, prin urmare, să se considere că toate costurile organismului de radiodifuziune care are sarcina să îndeplinească acest SIEG sunt „suplimentare” și pot fi, așadar, finanțate de către stat.

112 Tribunalul adaugă că a adopta poziția reclamantelor ar echivala cu a condamna *de facto* sistemele de televiziune de serviciu public în cadrul cărora furnizorul serviciului public de radiodifuziune nu are acces la finanțarea prin publicitate și depinde, așadar, pentru acoperirea totalității costurilor suportate, de ajutorul statului. Astfel, potrivit poziției reclamantelor, chiar și în aceste cazuri, anumite costuri – mai precis pretinsele costuri „nesuplimentare", a căror existență obligatorie reclamantele ar dori să o deducă din modul de redactare a punctului 44 din comunicarea privind radiodifuziunea – nu ar putea fi compensate de stat. Această idee este exprimată în esență de către Comisie atunci când susține că poziția reclamantelor presupune că, în lipsa ajutorului de stat, TV2 ar continua totuși să existe în calitate de operator finanțat din fonduri private, idee neconfirmată însă de realitatea faptelor.

113 Din toate considerațiile de mai sus rezultă că nu se poate contesta competența statelor membre de a defini SIEG de radiodifuziune în termeni cuprinzători și calitativi, astfel încât să includă difuzarea unei game largi de programe, în orice caz nu mai mult decât posibilitatea acestor state membre de a recurge la resurse obținute din publicitate pentru finanțarea acestui SIEG.

114 În continuare, trebuie analizat dacă, în speță, Comisia a săvârșit o eroare atunci când a considerat, în cadrul deciziei atacate, că putea fi acceptată definiția conferită de Regatul Danemarcei SIEG a cărui îndeplinire revine TV2.

115 În considerentul (84) al deciziei atacate, Comisia a constatat că, „potrivit termenilor din legea [daneză], TV2 are datoria ca, în calitate de organism public de radiodifuziune, să «asigure pentru populația daneză, prin intermediul televiziunii, al radioului, al internetului etc., o vastă gamă de programe și de servicii care cuprind știri, informații generale, informații educative, artistice și divertisment»". În acest considerent, Comisia a evocat considerentul (15) al deciziei atacate, în cadrul căruia este citată legea daneză ca prevăzând că „oferta [de televiziune a TV2] trebuie să urmărească să ofere calitate, universalitate și diversitate", că „[g]rila de programe trebuie să se inspire într-o măsură

semnificativă din principiul libertății de informare și de exprimare” și că „este necesar, în plus, să se pună un accent deosebit pe limba și pe cultura daneză”. [traducere neoficială]

116 În considerentul (85) al deciziei atacate, Comisia a considerat că, „[d]eși obligația în materie de televiziune care revine TV2 este definită pe plan calitativ și în termeni destul de cuprinzători, […] o definiție atât de «amplă» a misiunii sale este conformă cu prevederile comunicării privind radiodifuziunea”.

117 Tribunalul consideră că această apreciere a Comisiei nu este greșită. Desigur, definiția reținută de autoritățile daneze este una amplă, întrucât, fiind în principal de natură calitativă, aceasta permite organismului de radiodifuziune să stabilească în mod liber propria grilă de programe. Cu toate acestea, definiția nu prezintă aspecte imprecise, astfel cum pretind reclamantele. Dimpotrivă, mandatul TV2 este pe deplin clar și precis: trebuie să propună întregii populații daneze o gamă de programe de televiziune variată care să urmărească să ofere calitate, universalitate și diversitate.

118 Pe de altă parte, în măsura în care, invocând acest caracter imprecis, reclamantele ar dori să conteste libertatea de care beneficiază TV2 din partea autorităților daneze în ceea ce privește definiția concretă a programelor sale, trebuie să se constate că aceasta nu cuprinde niciun element anormal, ci, dimpotrivă, că un operator de serviciu public se bucură, desigur, cu condiția să respecte exigențele calitative ce îi incumbă în calitate de operator căruia îi revine sarcina de a îndeplini SIEG de televiziune, de o independență editorială în raport cu puterea politică în alegerea concretă a programelor. În această privință, în mod întemeiat UER, intervenientă în susținerea

Comisiei, subliniază importanța deținută de independența editorială a serviciului public de radiodifuziune în raport cu puterile politice pentru ocrotirea libertății de exprimare, libertate definită la articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, proclamată la Nisa la 7 decembrie 2000 (JO C 364, p. 1, Ediție specială, C 303/1, 14.12.2007) și la articolul 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, drept cuprinzând „libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere”.

119 Cât privește faptul că în mod greșit Comisia ar fi urmat definiția misiunii de serviciu public al TV2 astfel cum era aceasta prevăzută în Legea privind radiodifuziunea în versiunea aplicabilă în 2000, Tribunalul consideră că nu există niciun indiciu în sensul că această definiție, redată de Comisie în considerentul (15) al deciziei atacate și reprodusă, în realitate, după Legea privind radiodifuziunea în versiunea de republicare consolidată nr. 203 din 22 martie 2001, nu ține în mod corect cont de obligațiile de serviciu public ce reveneau TV2 și în cursul părții din perioada investigată anterioară anului 2000. Astfel, definiția menționată și cea aplicabilă anterior (cuprinsă în Legea privind radiodifuziunea în versiunea de republicare consolidată nr. 578 din 24 iunie 1994) includ, ambele, aceleași exigențe de „calitate, universalitate și diversitate”, care reprezintă cerințele calitative esențiale ale serviciului public de radiodifuziune încredințat TV2. În plus, aceste două definiții au în comun faptul că exprimă că totalitatea activităților de radiodifuziune desfășurate de TV2 trebuie să îndeplinească aceste exigențe.

120 Cu privire la obiecția reclamantelor întemeiată pe ideea că definiția serviciului public asigurat de TV2 nu ar fi acceptabilă, deoarece nu diferă de obligațiile impuse prin lege operatorilor comerciali de radiodifuziune, Comisia, în considerentul (87) al deciziei atacate, susține că este necesar să se facă distincție între condițiile de autorizare pe care trebuie să le îndeplinească o societate comercială de televiziune în numele interesului general și atribuirea de către stat a unei misiuni de interes general către o întreprindere

publică sau privată. Ar fi evident că TV2 este învestită cu o astfel de misiune și că aceasta depășește cadrul obligațiilor impuse tuturor operatorilor comerciali de radiodifuziune de legislația daneză. În plus, Comisia arată că, dintre reclamante, numai SBS A/S este supusă dreptului danez și poate, ca urmare, să se prevaleze de acest argument, în timp ce SBS Ltd și Viasat își exercită activitățile în conformitate cu o serie de autorizații emise de Regatul Unit și, așadar, nu sunt supuse reglementării daneze.

121 Tribunalul consideră că aceste precizări ale Comisiei sunt exacte. Chiar și în condițiile în care SBS A/S, asemenea oricărui alt organism de radiodifuziune suspus legii daneze, a putut face obiectul, în schimbul acordării autorizației de a emite, unei serii de obligații impuse în interesul general, amintite în considerentul (18) al deciziei atacate, precum obligația de a difuza programe locale timp de cel puțin o oră zilnic și de a difuza o parte semnificativă din programe în limba daneză sau pentru un public danez, aceste obligații nu sunt comparabile cu obligațiile de serviciu public impuse TV2. Acestea din urmă vizează furnizarea pentru întreaga populație daneză a unor programe variate și care să îndeplinească cerințele de calitate, de universalitate și de diversitate. Aceste obligații grevează asupra activității de televiziune a TV2 în ansamblul său în mod mai restrictiv decât obligațiile minime prevăzute de legea daneză pentru acordarea unei autorizații de radiodifuziune. Prin urmare, în considerentul (87) al deciziei atacate, Comisia, în mod întemeiat, a respins argumentul reclamantelor dedus, în esență, din încălcarea principiului egalității de tratament.

122 În privința argumentului întemeiat pe faptul că nu ar trebui recunoscut statutul de canal de serviciu public al TV2, deoarece programele sale nu se disting de cele ale canalelor comerciale, și că ar fi trebuit efectuat un studiu comparativ de către Comisie asupra programelor TV2 respectiv ale canalelor comerciale, acesta trebuie respins.

123 Dacă s-ar admite acest argument și dacă s-ar ajunge ca, prin intermediul unei analize comparative a programelor, definiția SIEG de radiodifuziune să depindă de perimetrul de programe al operatorilor comerciali de radiodifuziune, efectul ar fi acela că statele membre ar fi private de competențele care le revin în definirea serviciului public. Astfel, definiția SIEG ar ajunge să depindă, în final, de operatorii comerciali și de deciziile acestora de a difuza sau de a nu difuza anumite programe. Astfel cum indică în mod corect TV2 A/S, în procedura de definire a misiunii de serviciu public de radiodifuziune, statele membre nu ar putea fi îngrădite de activitățile canalelor comerciale de televiziune.

124 Din toate considerațiile de mai sus rezultă că reclamantele nu au dovedit că în mod greșit Comisia a considerat definiția amplă și calitativă a SIEG de radiodifuziune asigurat de TV2 ca nefiind în mod vădit eronată și putând, prin urmare, să fie acceptată.

125 Primul motiv al acțiunii T-329/04 și al doilea motiv al acțiunii T-336/04 trebuie, așadar, respinse.

126 Tribunalul consideră necesar ca, în continuare, să se examineze, pe rând, primul și al doilea motiv al acțiunilor T-309/04 și T-317/04, întemeiate, primul, pe încălcarea dreptului la apărare, iar al doilea, pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE, prin aceea că emolumentul redevenței, ca și veniturile din publicitate transferate către TV2 prin intermediul Fondului TV2 nu sunt resurse de stat.

Cu privire la primul motiv al acțiunilor T-309/04 și T-317/04, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare

— Argumentele părților

127 Regatul Danemarcei și TV2 A/S susțin, în esență, că, în cadrul deciziei atacate, Comisia a luat poziție cu privire la aspecte care nu erau incluse în decizia de deschidere a procedurii, că în lipsa acestei încălcări a dreptului la apărare decizia atacată ar fi fost diferită și că o serie de împrejurări specifice ar fi trebuit să determine Comisia să se exprime mai clar în decizia de deschidere a procedurii.

128 În primul rând, decizia de deschidere ar fi prezentat obiectul procedurii oficiale de investigare ca fiind acela de a verifica dacă pretinsa supracompensare servise în mod concret, în cursul perioadei investigate, unei subvenționări încrucișate a activităților comerciale ale TV2. Decizia de deschidere nu ar fi evocat deloc principiul investitorului privat în economia de piață (denumit în continuare „PIPEP") ca element important din punct de vedere juridic. Mai mult, această decizie ar trebui interpretată în sensul că nu exista nicio intenție din partea Comisiei de a efectua o analiză specifică cu privire la respectarea PIPEP. Cuprinsul deciziei nu ar fi justificat, prin urmare, prezentarea unei argumentări întemeiate pe aspectul dacă s-ar fi respectat PIPEP în ceea ce privește pretinsa supracompensare. Cu toate acestea, în cadrul deciziei atacate, Comisia s-ar fi pronunțat asupra aspectului dacă Regatul Danemarcei se comportase ca un investitor privat în condiții de economie de piață.

129 În al doilea rând, se afirmă că dosarul ar fi fost apreciat diferit de Comisie dacă Regatul Danemarcei ar fi putut să își prezinte argumentele și documentația relevantă. În

realitate, decizia atacată ar fi, în principal, motivată prin insuficiența elementelor prezentate de Regatul Danemarcei în ceea ce privește respectarea PIPEP.

130 În al treilea rând, Comisia nu ar fi susținut niciodată că o supracompensare a sarcinilor de serviciu public suportate de un organism public fără să fi existat de fapt o subvenționare încrucișată ar putea constitui, în sine, ajutor de stat interzis de tratat. Această ipoteză nu ar fi confirmată nici prin comunicarea privind radiodifuziunea, potrivit căreia o supracompensare nu ar prezenta probleme decât în cazul în care există o subvenționare încrucișată a unor activități comerciale (punctul 58 din această comunicare) sau atunci când există un alt tip de efecte asupra dezvoltării schimburilor într-o măsură contrară interesului Comunității [punctul 29 punctul (iii)]. Circumstanțe preexistente deciziei de deschidere ar fi determinat Regatul Danemarcei să creadă că supracompensarea nu era considerată a fi o problemă în sine.

131 TV2 A/S remarcă, în ceea ce o privește, că împrejurarea că ar fi prezentat sau nu ar fi prezentat observații ca răspuns la decizia de deschidere este lipsită de relevanță din punctul de vedere al respectării dreptului la apărare. În calitate de persoană interesată și, în plus, direct afectată printr-o decizie negativă, aceasta ar fi avut un interes legitim evident în respectarea cadrului definit prin decizia de deschidere.

132 Comisia, susținută în esență, în cauza T-309/04, de SBS, amintește, în primul rând, că decizia de deschidere a procedurii oficiale de investigare nu ar putea conține un aviz exhaustiv și detaliat al speței. De altfel, decizia de deschidere a procedurii ar cuprinde o descriere exhaustivă a aspectelor legate atât de supracompensarea costurilor de serviciu public, cât și de aplicarea PIPEP. La rândul său, Regatul Danemarcei nu ar fi interpretat, de altfel, decizia în cauză în sensul că investigația privea numai subvenția încrucișată.

133 Cu privire la TV2 A/S, deoarece întreprinderea nu a comunicat observații în cadrul procedurii oficiale de investigare, nu s-ar putea afirma că a fost adusă atingere dreptului său la apărare.

134 În al doilea rând, Comisia contestă faptul că elementele la care face trimitere Regatul Danemarcei în acțiunea sa, privitoare la PIPEP, ar fi determinat un rezultat diferit de cel la care s-a ajuns în decizia atacată.

135 În al treilea rând, în ceea ce privește pretinsele circumstanțe specifice, Comisia subliniază că dublul rol al autorităților daneze, în calitate de autoritate publică și de pretins investitor, implică stabilirea unei distincții în ceea ce privește aplicarea normelor privind ajutorul de stat. Aceste norme ar fi diferite după cum se aplică statului ca „autoritate publică" sau statului ca investitor. Comunicarea privind radiodifuziunea nu ar conține linii directoare decât în privința compensării obligațiilor de serviciu public, nu și în privința investițiilor statului într-o întreprindere publică în condițiile pieței. Cu referire la compensarea serviciilor publice, premisa de plecare ar fi că există un ajutor de stat. Comisia ar verifica totuși dacă derogarea de la articolul 86 alineatul (2) CE este aplicabilă. Cât privește investițiile în întreprinderile publice, principala sarcină a Comisiei ar fi aceea de a aprecia dacă intervenția statului poate fi asimilată intervenției unui investitor privat în condiții de economie de piață.

— Aprecierea Tribunalului

136 În conformitate cu o jurisprudență constantă, respectarea dreptului la apărare în orice procedură deschisă împotriva unei persoane și care se poate încheia printr-un act cauzator de prejudiciu acesteia din urmă constituie un principiu fundamental de drept

comunitar și trebuie asigurată, chiar și în lipsa unei reglementări specifice (a se vedea Hotărârea Curții din 10 iulie 1986, Belgia/Comisia, 234/84, Rec., p. 2263, punctul 27, Hotărârea Curții din 14 februarie 1990, Franța/Comisia, C-301/87, Rec., p. I-307, punctul 29, Hotărârea Curții din 21 martie 1990, Belgia/Comisia, C-142/87, Rec., p. I-959, punctul 46, și Hotărârea Curții din 5 octombrie 2000, Germania/Comisia, C-288/96, Rec., p. I-8237, punctul 99 și jurisprudența citată, Hotărârea Tribunalului din 6 martie 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale și Land Nordrhein-Westfalen/Comisia, T-228/99 și T-233/99, Rec., p. II-435, punctul 121). Acest principiu impune ca persoana împotriva căreia Comisia a inițiat o procedură administrativă să fi fost în măsură, în cursul acestei proceduri, să își facă cunoscut punctul de vedere în mod util cu privire la realitatea și la relevanța faptelor și a circumstanțelor invocate și cu privire la documentele reținute de către Comisie în sprijinul afirmației acesteia că a avut loc o încălcare a dreptului comunitar (Hotărârea din 10 iulie 1986, Belgia/Comisia, citată anterior, punctul 27).

137 Cu privire la drepturile întreprinderilor beneficiare ale unor ajutoare de stat, este necesar a se evidenția că procedura administrativă în materie de ajutoare de stat este inițiată numai împotriva statului membru în cauză (Hotărârea Curții din 24 septembrie 2002, Falck și Acciaierie di Bolzano/Comisia, C-74/00 P și C-75/00 P, Rec., p. I-7869, punctul 81). Doar întreprinderile beneficiare ale ajutoarelor sunt considerate interesate în această procedură (Hotărârea Westdeutsche Landesbank Girozentrale și Land Nordrhein-Westfalen/Comisia, punctul 136 de mai sus, punctul 122). Prin urmare, părțile interesate precum, în speță, TV2 A/S, departe de a se putea prevala de dreptul la apărare recunoscut persoanelor împotriva cărora se inițiază o procedură, dispun exclusiv de dreptul de a fi asociate unei proceduri administrative în măsura corespunzătoare, ținând cont de circumstanțele specifice cauzei [Hotărârea Falck și Acciaierie di Bolzano/Comisia, citată anterior, punctul 83, Hotărârea Tribunalului din 25 iunie 1998, British Airways și alții/Comisia, T-371/94 și T-394/94, Rec., p. II-2405, punctul 60, și Hotărârea Tribunalului din 31 mai 2006, Kuwait Petroleum (Nederland)/Comisia, T-354/99, Rec., p. II-1475, punctul 80].

138 Pe de altă parte, trebuie amintit că, potrivit articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88 CE] (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41), în cazul în care Comisia decide deschiderea procedurii oficiale de investigare, decizia de deschidere se poate limita să recapituleze elementele relevante de fapt și de drept, să includă o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse, prin care se urmărește să se stabilească dacă aceasta prezintă caracter de

ajutor, și să expună motivele care dau naștere la îndoieli privind compatibilitatea acesteia cu piața comună (Hotărârea Tribunalului din 23 octombrie 2002, Diputación Foral de Guipúzcoa și alții/Comisia, T-269/99, T-271/99 și T-272/99, Rec., p. II-4217, punctul 104).

139 Decizia de deschidere trebuie, așadar, să dea posibilitatea persoanelor interesate să participe în mod eficient la procedura oficială de investigare în cadrul căreia vor putea să își susțină argumentele. În acest scop, este suficient ca persoanele interesate să cunoască raționamentul care a determinat Comisia să considere în mod provizoriu că măsura respectivă poate constitui un ajutor nou incompatibil cu piața comună (Hotărârea Tribunalului din 30 aprilie 2002, Government of Gibraltar/Comisia, T-195/01 și T-207/01, Rec., p. II-2309, punctul 138, și Hotărârea Tribunalului Diputación Foral de Guipúzcoa și alții/Comisia, punctul 138 de mai sus, punctul 105).

140 Indiferent chiar și de aspectul dacă PIPEP, invocat de Regatul Danemarcei și de TV2 A/S, este relevant, pentru aprecierea, în materie de ajutor de stat, a finanțării serviciilor publice de către stat, Tribunalul consideră că decizia de deschidere nu ar putea fi interpretată ca fiind în măsură să determine reclamantele să conchidă că supracompensarea nu ar prezenta dificultăți din punctul de vedere al interzicerii ajutoarelor de stat decât în cazul unor subvenționări încrucișate și, ca urmare, să renunțe să își dezvolte argumentarea întemeiată pe PIPEP.

141 Dimpotrivă, la punctul 54 din decizia de deschidere, invocând Hotărârea Curții din 22 noiembrie 2001, Ferring (C-53/00, Rec., p. I-9067, punctul 27), Comisia arată că a califica drept ajutor de stat o finanțare menită să compenseze costurile obligațiilor de serviciu public depinde de aspectul dacă ceea ce se primește în contraprestație depășește costul net suplimentar reprezentat de executarea acestei misiuni. Comisia adaugă totodată că, dacă asistența prezintă un raport rezonabil cu costul net al

misiunilor de serviciu public, aceasta înseamnă că nu s-a acordat niciun avantaj real în favoarea TV2 în raport cu concurenții acesteia. Comisia face afirmații similare și cu alte ocazii în cadrul deciziei de deschidere (a se vedea punctele 62, 63, 79 și 83 din decizia respectivă).

142 În privința considerației Comisiei, din decizia de deschidere, că îi revenea sarcina de a verifica dacă intervenise o subvenție încrucișată în perioada investigată (a se vedea punctul 68 din decizia de deschidere), aceasta nu ar putea fi interpretată ca marcând concluzia Comisiei că, în lipsa unei astfel de subvenții încrucișate, nu ar fi existat ajutor de stat. Această considerație a Comisiei se explică prin aceea că era firesc din partea sa, în cadrul unei evaluări *ex post* a măsurilor în litigiu, să ridice problema dacă aceste măsuri conduseseră în mod real la o subvenționare încrucișată în cadrul perioadei investigate.

143 Pe de altă parte și, din nou, fără vreo legătură cu relevanța PIPEP în ceea ce privește aprecierea finanțării unui serviciu public de către stat în temeiul normelor privind ajutorul de stat, contrar celor susținute de Regatul Danemarcei, nu s-ar putea deduce din decizia de deschidere (punctul 71 teza finală) că lipsa intenției de a efectua o analiză a respectării PIPEP ar fi fost menționată de către Comisie. Astfel, în cadrul punctului 71 teza finală, Comisia nu a făcut decât să relateze argumentul autorităților daneze potrivit căruia acestea ar fi acționat ca un investitor privat în economia de piață.

144 Din considerațiile de mai sus reiese că Regatul Danemarcei pretinde în mod greșit că decizia de deschidere l-ar fi determinat să nu își argumenteze până la capăt, în etapa procedurii oficiale de investigare, poziția întemeiată pe PIPEP și potrivit căreia ar fi

acționat ca un investitor privat în condiții de economie de piață în raport cu TV2. Pentru identitate de rațiune, TV2 A/S pretinde în mod greșit că, în cadrul procedurii oficiale, Comisia s-ar fi îndepărtat de cadrul de investigare definit în decizia de deschidere.

145 În sfârșit, nicio circumstanță specifică nu impunea Comisiei să fie mai clară decât a fost în decizia de deschidere. În această privință, contrar celor pretinse de Regatul Danemarcei, din decizia privind radiodifuziunea nu reiese că o supracompensare nu ar fi de natură să prezinte dificultăți decât în cazul unei subvenționări încrucișate confirmate.

146 În aceste condiții, din care rezultă că nici dreptul la apărare al Regatului Danemarcei, nici drepturile, mai restrânse, pe care TV2 A/S le deține în calitatea sa de persoană interesată nu au fost încălcate, este necesar să se respingă prezentul motiv.

Cu privire la al doilea motiv al acțiunilor T-309/04 și T-317/04, întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE, întrucât emolumentul redevenței, precum și veniturile din publicitate transferate către TV2 prin intermediul Fondului TV2 nu sunt resurse de stat

— Argumentele părților

147 Regatul Danemarcei și TV2 A/S, aceasta din urmă susținută de UER, afirmă că pretinsa supracompensare nu poate fi considerată ajutor de stat, în măsura în care aceasta este

finanțată prin emolumentul redevenței, precum și prin venituri din publicitate plătite, până în anul 1997, prin intermediul Fondului TV2 (denumite în continuare „venituri din publicitate 1995-1996”).

148 În privința redevenței, aceasta ar fi plătită de utilizatori și nu ar avea loc, așadar, niciun transfer de resurse de stat. Aceasta ar trebui considerată o contribuție parțială plătită de respectivii utilizatori pentru a putea capta TV2, comparabilă cu redevența plătită pentru a recepționa canalele prin cablu. Împrejurarea că obligația de a plăti redevența pentru a putea recepționa programele TV2 este prevăzută de lege nu ar schimba cu nimic această situație.

149 Faptul că redevența este percepută de DR – și că emolumentul acesteia a fost transferat prin intermediul Fondului TV2 până în anul 1997 – ar fi deopotrivă lipsit de însemnătate. Rațiunea pentru acest transfer ar fi una pur administrativă.

150 Circumstanța care ar face ca transferul emolumentului redevenței către TV2 să nu reprezinte un transfer de resurse de stat sau un ajutor imputabil acestuia din urmă ar avea, cu atât mai mult, același efect în privința transferului veniturilor din publicitate 1995-1996.

151 Emolumentul redevenței, precum și veniturile din publicitate 1995-1996 transferate către TV2 prin intermediul Fondului TV2 nu ar putea fi considerate a fi fost supuse unui control public, dat fiind că ministrul danez al culturii nu ar fi avut – încă din momentul în care cuantumul redevenței a fost stabilit sau a fost luată o decizie cu privire la repartizarea emolumentului redevenței între DR și TV2 – niciun control

asupra resurselor astfel încât să poată dispune utilizarea acestora în scopuri diferite. Cu alte cuvinte, emolumentul redevenței ar fi, din acel moment, destinat să fie utilizat pentru activitățile desfășurate de DR sau de TV2, după caz.

152 Comisia, susținută, în privința acțiunii T-309/04, de SBS remarcă, cu titlu prealabil, că este cert că ministrul culturii stabilește valoarea redevenței datorate de toți deținătorii de aparate de radio și de televiziune în Danemarca. Această redevență ar fi percepută de DR și, prin Decizie a ministrului culturii, resursele astfel obținute ar fi repartizate între DR și TV2 în condițiile unui acord privind mass-media încheiat cu Parlamentul danez [considerentul (22) al deciziei atacate]. Ministrul culturii ar stabili în special momentul nașterii și al încetării obligației de plată a redevenței, iar redevențele neplătite ar putea fi percepute prin poprire asupra salariului [considerentul (23) al deciziei atacate]. Până în anul 1997, TV2 ar fi obținut resurse prin intermediul Fondului TV2, un organism creat de stat în scopul furnizării veniturilor către TV2.

153 Potrivit Comisiei, resursele trebuie considerate resurse de stat în cazul în care se află sub control public și, prin urmare, la dispoziția autorităților naționale. În privința TV2, partea redevenței care revine acestui organism de radiodifuziune este stabilită de către ministrul culturii. În privința definiției resurselor de stat, numitorul comun al jurisprudenței ar fi că instanța comunitară verifică dacă resursele erau supuse unui control din partea statului. În plus, din cele ce precedă ar rezulta că statul ar fi asigurat perceperea redevenței, precum și executarea forțată a creanțelor. Obligația de plată a redevenței ar fi revenit tuturor deținătorilor unui aparat de televiziune sau de radio, fie că recepționează, fie că nu recepționează programele DR sau ale TV2. Aceasta s-ar deosebi astfel de alte obligații de plată, cum ar fi plata unui abonament de cablu.

154 Comisia arată că nu există niciun raport contractual între TV2 și fiecare dintre persoanele care achită redevența. Sistemul redevenței nu ar fi, așadar, comparabil cu situația de fapt din cauza în care a fost pronunțată Hotărârea Curții din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, Rec., p. I-2099).

— Aprecierea Tribunalului

155 Potrivit unei jurisprudențe constante, calificarea drept ajutor de stat necesită îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute la articolul 87 alineatul (1) CE (Hotărârea Curții din 21 martie 1990, Belgia/Comisia, punctul 136 de mai sus, punctul 25, Hotărârea Curții din 14 septembrie 1994, Spania/Comisia, C-278/92-C-280/92, Rec., p. I-4103, punctul 20, și Hotărârea Curții din 16 mai 2002, Franța/Comisia, C-482/99, Rec., p. I-4397, punctul 68).

156 Principiul interzicerii ajutoarelor de stat prevăzut la articolul 87 alineatul (1) CE conține următoarele condiții. În primul rând, trebuie să fie vorba de o intervenție a statului sau prin intermediul resurselor de stat. În al doilea rând, intervenția trebuie să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre. În al treilea rând, trebuie să acorde beneficiarului un avantaj. În al patrulea rând, aceasta trebuie să denatureze sau să amenințe a denatura concurența.

157 Motivul analizat în prezent privește prima dintre aceste condiții, potrivit căreia, pentru ca avantajele să poată fi calificate drept ajutoare, acestea trebuie, pe de o parte, să fie acordate direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și, pe de altă parte, să fie imputabile statului (Hotărârile Curții Franța/Comisia, punctul 155 de mai sus, punctul 24, GEMO, punctul 102 de mai sus, punctul 24, și Hotărârea Curții din 15 iulie 2004, Pearle și alții, C-345/02, Rec., p. I-7139, punctul 36).

158 În primul rând, cu privire la redevență, din decizia atacată reiese, și nu se contestă în mod bine fundamentat, că valoarea acesteia este stabilită de autoritățile daneze [considerentul (22)], că obligația de plată a acesteia nu decurge dintr-un raport contractual între TV2 și debitorul obligației, ci din simpla deținere a unui aparat de radio sau a unui televizor [considerentele (22) și (59)], că încasarea acesteia se efectuează, eventual, potrivit regulilor care guvernează perceperea impozitelor

[considerentul (23)] și, în sfârșit, că autoritățile daneze sunt cele care stabilesc partea din redevențe care se acordă TV2 [considerentul (59)].

159 Din cele de mai sus rezultă că resursele obținute din redevențe se află la dispoziția și sub controlul autorităților daneze și constituie, așadar, resurse de stat.

160 În al doilea rând, cu privire la veniturile din publicitate, Tribunalul arată că, prin obiecțiile ridicate, Regatul Danemarcei și TV2 A/S se referă exclusiv la veniturile din publicitate 1995-1996, acești ani fiind cei în cursul cărora, spre deosebire de perioada posterioară, spațiile publicitare ale TV2 nu erau comercializate de TV2 însăși, ci de o societate terță (TV2 Reklame A/S), și în cursul cărora emolumentul acestei comercializări era transferat către TV2 prin intermediul Fondului TV2 [a se vedea considerentul (24) al deciziei atacate].

161 Tribunalul constată, pentru început, că, în decizia atacată, Comisia nu face distincție între veniturile din publicitate 1995-1996 și redevență.

162 Astfel, în ciuda faptului că evidențiază totuși în mod expres diferența dintre veniturile din publicitate în mod general și taxa de televiziune [a se vedea considerentele (10) și (17) ale deciziei atacate] și amintește pe scurt modalitățile de comercializare a spațiilor publicitare ale TV2 în cursul anilor 1995-1996 [a se vedea considerentul (24) al deciziei

atacate], în practică, Comisia realizează o contopire a veniturilor din publicitate 1995-1996 cu redevența. Astfel, în considerentul (21) al deciziei atacate, suma de 4 067,7 milioane DKK pe care Comisia o califică drept „resurse obținute din redevență" cuprinde, în realitate, veniturile din publicitate 1995-1996. Acesta se confirmă prin analiza tabelului 1 din considerentul (107) al deciziei atacate, în cadrul căruia veniturile din publicitate 1995-1996 nu apar în cadrul rubricii denumite „Venituri nete din publicitate", ci sunt cuprinse la rubrica „Redevență/Fondul TV2", în valoare totală de 4 067,7 milioane DKK.

163 În plus, Tribunalul constată că la această contopire *de facto* a cuantumurilor veniturilor din publicitate 1995-1996 cu valorile redevenței, contopire inexplicabilă *a priori* dată fiind diferența de natură între aceste două moduri de finanțare, se adaugă lipsa oricărei motivări specifice cu privire la veniturile din publicitate în acea parte a deciziei consacrată calificării sau necalificării drept resurse de stat a diferitelor măsuri adoptate de Regatul Danemarcei în favoarea TV2 [considerentele (57)-(68)].

164 Astfel, dacă, în cadrul acestei părți din decizia atacată, Comisia examinează aspectul dacă redevența [considerentele (57)-(60)] sau transferul efectuat ad-hoc cu ocazia lichidării Fondului TV2 în 1997 [considerentul (61) a doua teză]) implică resurse de stat, aceasta nu amintește problematica veniturilor din publicitate 1995-1996.

165 În plus, Tribunalul consideră că, în privința contopirii *de facto* dintre veniturile din publicitate 1995-1996 cu redevența, considerentul (24) al deciziei atacate nu ar putea ține loc de motivație suficientă. Astfel, dată fiind, în principal, diferența de natură dintre veniturile din publicitate și redevența audiovizuală, dar ținând seama și de faptul că în discuție era vânzarea spațiilor publicitare ale TV2, iar nu a unor spații publicitare nedeterminate, și, în sfârșit, având în vedere faptul că veniturile din publicitate 1995-1996 erau de fiecare dată net inferioare nevoilor de serviciu public, nu s-ar putea exclude posibilitatea ca aceste venituri din publicitate să fi fost, în realitate, de la bun început destinate TV2, iar transferul acestora prin intermediul Fondului TV2 să nu fi

fost decât o cale administrativă care nu indica un control real din partea Regatului Danemarcei asupra acestor sume.

166 De altfel, Tribunalul arată că, în etapa acțiunii în fața Tribunalului, dacă natura resurselor de stat a redevenței este apărată, în mod detaliat, de către Comisie, care insistă în special asupra lipsei unui raport contractual aflat la baza plății redevenței de către deținătorii de televizoare, în schimb, această instituție nu răspunde la întrebarea specifică legată de veniturile din publicitate 1995-1996 și astfel nu infirmă prin nimic criticile reclamantelor, întemeiate pe originea pur contractuală a acestor venituri.

167 Din considerațiile de mai sus rezultă că, în cadrul deciziei atacate, Comisia nu și-a îndeplinit obligația de motivare cu privire la luarea în considerare, *de facto*, ca resurse de stat a veniturilor din publicitate 1995-1996. În aceste condiții, este necesar să se admită parțial acest motiv, în măsura în care se referă la veniturile din publicitate 1995-1996 și, prin urmare, să se anuleze decizia atacată în măsura în care include aceste venituri printre resursele de stat.

168 Tribunal consideră că, în continuare, trebuie să se analizeze obiecția invocată de Regatul Danemarcei și de TV2 A/S în special în cadrul celui de al cincilea, al șaselea și al șaptelea motiv de anulare a acțiunilor T-309/04 și T-317/04 întemeiată, în esență, pe ipoteza că decizia atacată este insuficient motivată, fiind rezultatul unei analize vădit insuficiente a condițiilor în care a fost finanțată TV2 de Regatul Danemarcei în perioada investigată, ceea ce ar fi determinat Comisia să constate greșit existența unui ajutor de stat.

Cu privire la obiecția, formulată în acțiunile T-309/04 și T-317/04, întemeiată pe insuficienta motivare a deciziei atacate, rezultată din încălcarea de către Comisie a obligației de examinare

— Argumentele părților

169 Regatul Danemarcei și TV2 A/S susțin că decizia atacată se bazează pe o motivare insuficientă, deoarece Comisia nu a efectuat o investigație serioasă cu privire la aspectul dacă, concret, TV2 beneficiase, între anii 1995 și 2002, de o finanțare proporțională cu nevoile de serviciu public. Reclamanții prezintă o serie de elemente în susținerea ideii potrivit căreia această finanțare ar fi fost constituită și menținută, în cursul perioadei investigate, în mod obiectiv, transparent și rațional, pentru a rămâne proporțională cu nevoile de serviciu public.

170 Regatul Danemarcei amintește astfel actele pregătitoare ale Legii de înființare a TV2 din 1986, precum și o evaluare a veniturilor și a cheltuielilor TV2 care ar fi fost inclusă în anexa la respectivele acte.

171 TV2 A/S susține că valoarea compensării de care avea nevoie TV2 ar fi fost stabilită de către ministrul culturii, de comun acord cu Comisia pentru Finanțe a Parlamentului danez, prin urmare, sub control parlamentar strict, în cadrul acordurilor cvadrianuale denumite Acorduri privind mass-media și pe baza unor analize economice aprofundate. Aceste analize economice aprofundate ar fi fost realizate în anii 1995 și, respectiv, 1996 de biroul de audit KPMG, cu asistență din partea unui grup de monitorizare compus din experți dintre care făceau parte și reprezentanți ai concurenților TV2 (denumite în continuare „analizele economice 1995/1999”).

172 Obiectul acestor analize economice ar fi fost tocmai să permită stabilirea părții din redevențe care trebuia să revină TV2, în lumina obligațiilor sale de serviciu public, a nevoilor de finanțare care decurgeau din aceste obligații și a unei evaluări a potențialului de resurse aparținând acestui organism de radiodifuziune, rezultate din publicitatea televizată, precum și din alte venituri. Valoarea redevențelor și a părții care revenea TV2 ar fi fost, în plus, stabilite pornind de la premisa că avantajele provenite de la stat, în special sub forma exonerării de dobânzi și a scutirii fiscale, astfel cum au fost menționate la punctul 110 din decizia atacată, urmau să fie menținute.

173 Analizele economice 1995/1999, care, alături de situațiile financiare anuale depuse de TV2, ar fi făcut obiectul unei publicări, ar fi fost prezentate în anexa la observațiile Regatului Danemarcei din 24 martie 2003 ca răspuns la decizia de deschidere.

174 Cele două acorduri privind mass-media relevante pentru perioada investigată (anul 1995 și anul 1999) ar fi fost întemeiate tocmai pe aceste analize economice aprofundate. Furnizând aceste analize economice în cadrul procedurii oficiale, Regatul Danemarcei ar fi demonstrat în fața Comisiei calculele financiare care ar fi stat la baza diferitelor acorduri privind mass-media încheiate în cursul perioadei investigate.

175 Regatul Danemarcei și TV2 A/S aduc în discuție o anchetă și o recomandare efectuate între anii 1994-1995 de Rigsrevisionen (Curtea de Conturi din Danemarca) adresate guvernului danez, care priveau constituirea capitalului propriu al TV2 și modificările presupuse de aceasta în cadrul statutului TV2. Reclamanții atrag totodată atenția asupra unui raport al ministrului finanțelor din 2 august 1995, redactat la solicitarea controlorilor statului, precum și asupra acțiunilor pe care le-ar fi întreprins ca urmare Regatul Danemarcei, mai precis o modificare în anul 1997 a statutelor TV2 care specifica obligația de a constitui capital propriu în valoare de minimum 200 de milioane DKK.

176 Având în vedere toate aceste elemente, din care ar rezulta că finanțarea TV2 și constituirea capitalului propriu al acesteia în perioada investigată erau stabilite într-un mod rațional din punct de vedere economic și proporțional cu nevoile de serviciu public, lipsa unei analize detaliate din cadrul deciziei atacate cu privire la acest aspect ar presupune că temeiurile și motivarea acestei decizii sunt insuficiente.

177 Ca răspuns la afirmația Comisiei potrivit căreia aceasta ar fi avut cunoștință despre aceste elemente, dar ar fi considerat că nu dovedeau că supracompensarea acumulată cu privire la TV2 ar fi reprezentat, în realitate, o rezervă specială pentru a permite TV2 să facă față nevoilor de serviciu public, fiind totodată proporțională cu aceste nevoi, în replică, Regatul Danemarcei și TV2 A/S arată că faptul determinant este totuși că, deși toate datele amintite au fost comunicate Comisiei cu ocazia procedurii oficiale, aceasta nu s-ar fi pronunțat asupra lor în cadrul deciziei atacate decât în mod incomplet și imprecis. Decizia atacată s-ar întemeia pe considerații de formă și nu ar cuprinde o analiză economică asupra aspectului dacă și în ce măsură capitalul propriu constituit în cadrul TV2 ar fi depășit suma necesară pentru îndeplinirea misiunii sale de serviciu public și, eventual, dacă erau contrare interesului comun. Motivarea și temeiurile deciziei atacate ar fi fost, prin urmare, lovite de vicii esențiale.

— Aprecierea Tribunalului

178 În primul rând, cu privire la întinderea obligației de motivare, trebuie amintit că motivarea impusă la articolul 253 CE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției autoare a actului, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente, să exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații propriu

destinatarului sau altor persoane vizate în mod direct și individual de acest act. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse la articolul 253 CE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în funcție de contextul său, precum și de ansamblul de norme juridice care guvernează materia respectivă (a se vedea Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 63 și jurisprudența citată).

179 Trebuie subliniat, pe de altă parte, că, în cazurile în care Comisia dispune de o putere de apreciere pentru a fi în măsură să își îndeplinească atribuțiile, cu atât mai mult respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică comunitară în cadrul procedurilor administrative are o importanță fundamentală. Printre aceste garanții se înscrie în special obligația instituției competente de a examina cu atenție și cu imparțialitate toate elementele pertinente ale cauzei specifice și de a motiva în mod suficient propriile decizii (Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec., p. I-5469, punctul 14).

180 În plus, chiar dacă, în motivarea deciziilor pe care le adoptă pentru a asigura aplicarea normelor de concurență, Comisia nu este obligată să discute toate aspectele de fapt și de drept, precum și considerațiile care au determinat-o să ia o astfel de decizie, nu este mai puțin adevărat că instituția este datoare, în temeiul articolului 253 CE, să menționeze cel puțin situația de fapt și considerațiile juridice care prezintă o importanță esențială în economia deciziei, acordând în felul acesta instanței comunitare și persoanelor interesate posibilitatea de a cunoaște condițiile în care a efectuat aplicarea tratatului (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 15 septembrie 1998, European Night Services și alții/Comisia, T-374/94, T-375/94, T-384/94 și T-388/94, Rec., p. II-3141, punctul 95 și jurisprudența citată).

181 Din jurisprudență rezultă de asemenea că, în afară de unele circumstanțe excepționale, o decizie trebuie să includă o motivare în însuși cuprinsul său și nu poate primi explicații pentru prima oară și *a posteriori* în fața instanței comunitare (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 2 iulie 1992, Dansk Pelsdyravlerforening/Comisia, T-61/89, Rec., p. II-1931, punctul 131, Hotărârea Tribunalului din 14 mai 1998, Buchmann/Comisia, T-295/94, Rec., p. II-813, punctul 171, și Hotărârea Tribunalului European Night Services și alții/Comisia, punctul 180 de mai sus, punctul 95 și jurisprudența citată). Astfel, este necesar a se aminti că, în principiu, motivarea trebuie să fie comunicată părții interesate împreună cu decizia cauzatoare de prejudicii pentru aceasta. Lipsa motivării nu ar putea fi îndreptată prin faptul că partea interesată ia cunoștință despre motivele deciziei în cursul procedurii desfășurate în fața instanțelor comunitare (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 463, Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 1996, Rendo și alții/Comisia, T-16/91, Rec., p. II-1827, punctul 45, și Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Corsica Ferries France/Comisia, T-349/03, Rec., p. II-2197, punctul 287).

182 Cu privire la acestea, trebuie indicat că, în cadrul unei acțiuni în anulare introduse în temeiul articolului 230 CE, instanța comunitară este datoare să se limiteze la efectuarea unui control de legalitate a actului atacat. Prin urmare, nu este de competența Tribunalului să remedieze eventuala lipsă de motivare sau să completeze respectiva motivare a Comisiei, adăugând sau înlocuind elemente care nu reies din însăși decizia atacată (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 27 ianuarie 1998, Ladbroke Racing/Comisia, T-67/94, Rec., p. II-1, punctele 147 și 148, Hotărârea Tribunalului din 15 septembrie 1998, BFM și EFIM/Comisia, T-126/96 și T-127/96, Rec., p. II-3437, punctul 81, Hotărârea Tribunalului din 13 iulie 2000, Griesel/Consiliul, T-157/99, RecFP, p. I-A-151 și II-699, punctul 41, și Hotărârea Corsica Ferries France/Comisia, punctul 181 de mai sus, punctul 58).

183 În al doilea rând, cu privire la întinderea obligației de examinare ce revine Comisiei în cadrul controlului ajutoarelor de stat, este necesar a se aminti că, deși statul membru trebuie, în temeiul obligației de cooperare loiale prevăzute la articolul 10 CE, să

colaboreze cu Comisia furnizând acesteia elementele care să îi permită să se pronunțe asupra naturii de ajutor de stat a măsurii respective [a se vedea, cu privire la obligația de cooperare loială, Hotărârea Curții din 3 iulie 2003, Belgia/Comisia, C-457/00, Rec., p. I-6931, punctul 99, și Hotărârea Curții din 10 mai 2005, Italia/Comisia, C-400/99, Rec., p. I-3657, punctul 48, Hotărârea Kuwait Petroleum (Nederland)/Comisia, punctul 137 de mai sus, punctul 67] și, cu toate că acestui stat îi revine obligația de a dovedi, dacă este cazul, că sunt îndeplinite condițiile pentru aplicarea articolului 86 alineatul (2) CE (Hotărârea Curții din 23 octombrie 1997, Comisia/Franța, C-159/94, Rec., p. I-5815, punctul 94, Hotărârea Tribunalului din 16 martie 2004, Danske Busvognmænd/Comisia, T-157/01, Rec., p. II-917, punctul 96), nu este mai puțin adevărat că, în ceea ce o privește, Comisia, în interesul unei bune administrări a normelor fundamentale din tratat privind ajutorul de stat, este supusă obligației de a efectua o examinare diligentă și imparțială (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, punctul 178 de mai sus, punctele 60-62, Hotărârea Tribunalului din 30 ianuarie 2002, max.mobil/Comisia, T-54/99, Rec., p. II-313, punctul 49, prima și a doua teză, menținute prin Hotărârea Curții din 22 februarie 2005, Comisia/max.mobil, C-141/02 P, Rec., p. I-1283, și Hotărârea Westdeutsche Landesbank Girozentrale și Land Nordrhein-Westfalen/Comisia, punctul 136 de mai sus, punctul 167) și că această obligație impune Comisiei în special să examineze cu atenție elementele care îi sunt furnizate de statul membru.

184 Pe de altă parte, trebuie amintit că, în cadrul unei acțiuni în anulare introduse în temeiul articolului 230 CE, legalitatea unui act administrativ trebuie să fie apreciată în funcție de informațiile de care Comisia putea să dispună la momentul la care a adoptat decizia. Mai cu seamă aprecierile complexe formulate de Comisie nu trebuie să fie examinate decât exclusiv în funcție de elementele de care dispunea aceasta la momentul la care au fost acestea enunțate (Hotărârea Curții din 7 februarie 1979, Franța/Comisia, 15/76 și 16/76, Rec., p. 321, punctul 7, Hotărârea din 10 iulie 1986, Belgia/Comisia, punctul 136 de mai sus, punctul 16, și Hotărârea din 11 septembrie 2003, Belgia/Comisia, C-197/99 P, Rec., p. I-8461, punctul 86, Hotărârea Tribunalului British Airways și alții/Comisia, punctul 137 de mai sus, punctul 81, Hotărârea BFM și EFIM/Comisia, punctul 182 de mai sus, punctul 88, și Hotărârea Tribunalului din 11 mai 2005, Saxonia Edelmetalle și ZEMAG/Comisia, T-111/01 și T-133/01, Rec., p. II-1579, punctul 67).

185 Obiecțiile formulate de Regatul Danemarcei și de TV2 A/S trebuie analizate în lumina acestor principii și considerații.

186 Prin urmare, trebuie revenit asupra termenilor relevanți ai deciziei atacate pentru a verifica dacă au fost îndeplinite de către Comisie obligațiile de motivare și de examinare diligentă în ceea ce privește modalitățile de finanțare a TV2 pe durata perioadei investigate și proporționalitatea acestei finanțări cu nevoile de serviciu public.

187 În partea descriptivă a deciziei atacate, Comisia a indicat că TV2 a fost constituită în 1986 ca instituție autonomă independentă finanțată prin împrumuturi publice [considerentul (11)]. Aceasta a precizat că TV2 era finanțată prin resurse obținute din redevență și prin venituri din publicitate [considerentele (10) și (17)] și a amintit procedura de stabilire a valorii redevenței și a modului de repartiție a acesteia între DR și TV2 [considerentul (22)].

188 În partea deciziei atacate consacrată aprecierii juridice a Comisiei, instituția a examinat problematica respectării, în speță, a celei de a doua și a celei de a patra condiții dintre cele patru enunțate la punctele 88-93 din Hotărârea Curții din 24 iulie 2003, Altmark Trans și Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Rec., p. I-7747, denumită în continuare „Hotărârea Altmark", iar condițiile sus-menționate, denumite în continuare „condițiile Altmark") [considerentul (71)].

189 Tribunalul amintește că, potrivit primei condiții Altmark, „întreprinderii beneficiare trebuie să i se fi încredințat în mod efectiv exercitarea de obligații de serviciu public, iar aceste obligații trebuie să fie definite clar" (Hotărârea Altmark, punctul 188 de mai sus, punctul 89). Potrivit celei de a doua condiții Altmark, „parametrii pe baza cărora se calculează compensația trebuie să fie stabiliți în prealabil, într-o manieră obiectivă și transparentă, pentru a evita ca aceasta să confere un avantaj economic care ar putea favoriza întreprinderea beneficiară față de întreprinderi concurente" (Hotărârea Altmark, punctul 188 de mai sus, punctul 90). Potrivit celei de a treia condiții Altmark, „compensația nu poate să depășească suma necesară acoperirii totale sau parțiale a costurilor ocazionate de executarea obligațiilor de serviciu public, luându-se

în considerare veniturile aferente și un profit rezonabil" (Hotărârea Altmark, punctul 188 de mai sus, punctul 92). În sfârșit, în conformitate cu a patra condiție Altmark, „atunci când întreprinderea însărcinată cu executarea obligațiilor de serviciu public într-un caz concret nu a fost aleasă în conformitate cu procedura privind achizițiile publice care ar permite selectarea ofertantului capabil să presteze aceste servicii la costul cel mai mic pentru comunitate, nivelul compensației necesare trebuie determinat pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere medie, bine gestionată și echipată în mod corespunzător cu mijloace de transport astfel încât să îndeplinească cerințele necesare de serviciu public, le-ar fi înregistrat pentru a executa aceste obligații, luându-se în considerare atât veniturile aferente, cât și un profit rezonabil pentru executarea acestor obligații" (Hotărârea Altmark, punctul 188 de mai sus, punctul 93).

190 În primul rând, în ceea ce privește a doua condiție Altmark, potrivit căreia parametrii pe baza cărora se calculează compensația trebuie să fie stabiliți în prealabil, într-o manieră obiectivă și transparentă, Comisia a considerat că nu era îndeplinită. Motivele invocate în această privință de către Comisie sunt că „această compensație este stabilită în cadrul unui acord privind mass-media încheiat pentru patru ani și [că] nu există un buget anual public care să determine o legătură între compensație și producție". Comisia a adăugat că, „în plus, TV2 se bucură de un anumit număr de avantaje care nu sunt transparente (scutiri fiscale, exonerări de la plata dobânzilor etc.)" [considerentul (71) al deciziei atacate]. [traducere neoficială]

191 În al doilea rând, cu privire la a patra condiție Altmark, Comisia a arătat că „TV2 nu a fost desemnată furnizor al serviciului public ca urmare a unei cereri de ofertă și [că] nu a fost efectuată nicio analiză pentru a se verifica dacă nivelul compensației era stabilit pe baza unei examinări a costurilor pe care o întreprindere obișnuită, bine gestionată și echipată în mod corespunzător cu mijloace de transport astfel încât să îndeplinească cerințele necesare de serviciu public, le-ar fi înregistrat pentru a executa aceste obligații, luându-se în considerare atât veniturile aferente, cât și un profit rezonabil pentru executarea acestor obligații" [considerentul (71) al deciziei atacate]. [traducere neoficială]

192 În partea deciziei atacate consacrate examinării compatibilității ajutorului din perspectiva articolului 86 alineatul (2) CE și, mai precis, a analizei proporționalității, Comisia, ca răspuns la argumentul Regatului Danemarcei potrivit căruia capitalul constituit era necesar pentru a absorbi eventualele variații ale veniturilor din publicitate [considerentul (112); a se vedea de asemenea considerentul (111) prima teză], „admite că întreprinderile pot avea nevoie de o rezervă de această natură pentru a putea să își îndeplinească misiunea de serviciu public" [considerentul (113)]. [traducere neoficială]

193 Cu toate acestea, Comisia arată că o asemenea rezervă „trebuie să fie constituită într-un scop precis și să fie regularizată la date fixe la care, după stabilirea supracompensării, aceasta va trebui rambursată". Aceasta remarcă totodată că, în speță, nu se punea problema constituirii de rezerve specifice, ci de a acumula fonduri proprii. Or, adaugă Comisia, „fondurile proprii pot fi utilizate în orice scop și nu trebuie să fie destinate îndeplinirii unei misiuni de serviciu public" [considerentul (113)]. [traducere neoficială]

194 În considerentul (114) al deciziei atacate, cu privire la exemplul propus de Regatul Danemarcei referitor la anul 1999 în cursul căruia veniturile din publicitate ale TV2 ar fi suferit o scădere semnificativă, Comisia susține că această scădere nici măcar nu a obligat TV2 să recurgă la capitalul constituit.

195 În considerentul (115) al deciziei atacate, Comisia „consideră că, în consecință, marja de profit obținută nu a fost necesară pentru a permite TV2 să funcționeze eficient". [traducere neoficială] În plus, aceasta adaugă că, „pentru a putea absorbi diminuarea veniturilor din publicitate, ar fi fost util să se constituie o rezervă transparentă, fără a permite acumularea profiturilor în întreprindere". [traducere neoficială] Prin urmare, Comisia conchide că „nu ar putea admite primul argument al autorităților daneze" privitor la faptul că supracompensarea ar fi constituit, în realitate, o rezervă necesară pentru asigurarea furnizării serviciului public.

196 Din această reluare a termenilor utilizați în decizia atacată reiese că poziția Comisiei se întemeiază, în esență, pe două afirmații.

197 În primul rând, supracompensarea constatată în cadrul TV2 nu ar fi provenit din constituirea de rezerve efectuată în mod transparent și deliberat, care urmărea tocmai să garanteze furnizarea serviciului public în ciuda caracterului variabil al veniturilor din publicitate, ci ar fi avut ca sursă o simplă acumulare necontrolată de capital.

198 În al doilea rând, exemplul anului 1999 ar sugera că TV2 nu ar fi avut, în realitate, niciodată nevoie de a recurge la resursele sale.

199 În ceea ce privește prima dintre aceste afirmații, se impune a constata că decizia atacată nu conține nicio considerație de natură să demonstreze exactitatea sa.

200 Astfel, în afară de menționarea pur descriptivă a câtorva elemente ale mecanismului de stabilire de către Regatul Danemarcei a cuantumului redevenței care a revenit TV2 între anii 1995 și 2000 [a se vedea considerentul (22)], decizia atacată nu indică niciun motiv care să includă o analiză a mecanismului și a considerațiilor, atât juridice, cât și economice, care au condus la stabilirea acestui cuantum pe întreaga perioadă menționată.

201 Or, se impune a se constata că, dată fiind importanța luării în considerare a acestor elemente pentru a aplica, în speță, normele în materie de ajutor de stat și marja de apreciere de care dispune Comisia în privința chestiunilor economice complexe, motivarea deciziei atacate ar fi trebuit, potrivit jurisprudenței citate la punctele 178 și

179 de mai sus, să conțină o evaluare precisă și detaliată a condițiilor concrete, juridice și economice în care a fost stabilit cuantumul redevenței care a revenit TV2 în perioada investigată.

202 Tribunalul consideră, împărtășind opinia Regatului Danemarcei și a TV2 A/S, că insuficienta motivare a acestui aspect în cadrul deciziei atacate constituie o încălcare a normelor fundamentale de procedură și, ca urmare, implică anularea acestei decizii în conformitate cu jurisprudența amintită la punctele 178-182 de mai sus.

203 În plus, Tribunalul consideră că această insuficientă motivare își află explicația în lipsa oricărei analize atente, de către instituția menționată, în cursul procedurii oficiale de investigare, a condițiilor concrete care au condus, în cursul perioadei investigate, la stabilirea cuantumului resurselor obținute din redevență și care au revenit TV2.

204 Astfel, în etapa prezentelor acțiuni în fața Tribunalului, pentru a înlătura obiecția potrivit căreia nu și-ar fi îndeplinit obligația de examinare, Comisia arată că „autoritățile daneze au comunicat, înainte și în cursul procedurii oficiale de investigare, documente în număr incomensurabil și informații exhaustive asupra obiectului cauzei”, dar că „informațiile comunicate s-au caracterizat, cu toate acestea, prin faptul că autoritățile daneze au căutat să justifice acumularea supracompensării în cadrul TV2 prin date și calcule efectuate ulterior”. În opinia Comisiei, Regatul Danemarcei s-ar fi aflat „în imposibilitatea de a prezenta informații datând din perioada producerii acumulării de capital în cadrul întreprinderii și care ar fi putut eventual să justifice constituirea de capital în măsura constatată în cazul TV2”. [traducere neoficială]

205 Aceste afirmații sunt reiterate în mai multe rânduri în cadrul înscrisurilor Comisiei. Astfel, se afirmă că „autoritățile daneze nu au furnizat, niciodată, informații sau documente *ex ante* privitoare la nevoile de capital ale TV2 cu ocazia constituirii sale sau în cursul perioadei vizate de investigație”, precum și că „toate informațiile în materie au fost întemeiate pe considerații și pe calcule stabilite *a posteriori*”.

206 Comisia se întemeiază, de altfel, pe pretinsa omisiune a prezentării de către Regatul Danemarcei a unor elemente care să permită să se presupună că TV2 avea nevoie de respectivul aport de capital pentru a justifica absența, în cadrul deciziei atacate, a oricărei analize economice a nevoilor de finanțare ale TV2 în cursul perioadei de investigație.

207 Cu toate acestea, nici Comisia, nici intervenientele în susținerea sa nu contestă faptul că analizele economice 1995/1999, efectuate în cadrul și pentru nevoile procedurii de stabilire cvadrianuală a cuantumului redevenței care revine TV2 (a se vedea punctele 171-174 de mai sus) fuseseră transmise Comisiei. Aceste analize sunt, de altfel, menționate în observațiile Regatului Danemarcei din 24 martie 2003, ca răspuns la decizia de deschidere, și sunt anexate la aceste observații.

208 Ignorarea de către Comisie a informațiilor în această etapă a deciziei atacate, care nu face nicio referire, nici măcar în sensul respingerii acestora, confirmă lipsa unei examinări atente de către instituția menționată, în cursul procedurii oficiale de investigare, a elementelor care îi fuseseră transmise la data respectivă cu privire la finanțarea TV2 în perioada 1995-2002.

209 Pe cale incidentă, Tribunalul arată că, în etapa acțiunii formulate în fața sa, singurele analize economice evocate de Comisie în cadrul înscrisurilor sale sunt altele decât analizele economice 1995/1999, mai exact analize privitoare la capitalizarea TV2 A/S cu ocazia constituirii sale în 2003 sau la recapitalizarea din 2004, care, Astfel, nu fuseseră efectuate *ex ante*.

210 Comisia nu răspunde, așadar, în fața Tribunalului la obiecția întemeiată pe ignorarea, în etapa procedurii oficiale de investigare, a analizelor economice 1995/1999. Dimpotrivă, aceasta mai curând admite omiterea examinării atente a dosarului prin reproșul – greșit – la adresa Regatului Danemarcei că nu i s-au transmis elemente de apreciere *ex ante* (a se vedea le punctul 204 de mai sus).

211 În ceea ce privește intervenientele în susținerea Comisiei, care, astfel cum s-a indicat deja, nu contestă nicidecum existența și transmiterea acestor analize Comisiei, nici acestea nu oferă vreo reacție suplimentară asupra acestei obiecții.

212 SBS, cel mult, susține că analizele economice 1995/1999 reprezintă „vechi studii de piață", ceea ce nu face, în definitiv, decât să sublinieze faptul că aceste analize, datând efectiv din perioada investigată, erau relevante *ratione temporis*, dar și *ratione materiae* pentru evaluarea efectuată de Comisie. În orice caz, Tribunalul arată că, întrucât analizele economice 1995/1999, precum și obiectul lor reprezintă elemente necontestabile ale litigiului, orice eventuală critică la adresa fondului acestor analize trebuie respinsă ca fiind inoperantă. Astfel, potrivit jurisprudenței amintite la punctul 182 de mai sus, în cadrul controlului de legalitate exercitat de Tribunal, acestuia nu îi revine sarcina de a remedia lipsa de motivare a deciziei atacate substituindu-se Comisiei în privința aprecierilor pe care aceasta era datoare să le realizeze în etapa procedurii oficiale de investigare.

213 În condițiile în care Comisia nu răspunde la obiecția întemeiată pe ignorarea de către aceasta însăși a analizelor economice 1995/1999, Tribunalul indică totuși că aceasta amintește că TV2 A/S nu ar fi participat la procedura oficială de investigare. Tribunalul constată, totuși, că aceste susțineri nu atestă nicio contestare a dreptului TV2 A/S de a ridica, în etapa acțiunii, o obiecție dedusă din încălcarea obligației de examinare în ceea ce privește, printre altele, analizele economice 1995/1999.

214 În orice caz, deși s-ar afirma că, prin intermediul acestor indicații, Comisia ar fi dorit să pretindă că TV2 A/S nu se putea prevala, în cadrul cererii introductive, de o lipsă a examinării în ceea ce privește, printre altele, analizele economice 1995/1999, această eventuală pretenție ar fi, pe de o parte, inoperantă, iar pe de altă parte, nefondată pentru următoarele motive.

215 În ceea ce privește caracterul inoperant al acestei eventuale pretenții, este necesar a se aminti că lipsa sau insuficiența motivării face parte dintre încălcările unor norme fundamentale de procedură în sensul articolului 230 CE și constituie un motiv de ordine publică ce trebuie să fie ridicat din oficiu de instanța comunitară (Hotărârea Tribunalului din 29 septembrie 2005, Napoli Buzzanca/Comisia, T-218/02, RecFP, p. I-A-267 și II-1221, punctul 55, și Hotărârea Tribunalului din 22 iunie 2005, CIS/Comisia, T-102/03, Rec., p. II-2357, punctul 46). Or, după ce a constatat – ca răspuns, de altfel, la o cerere expresă a reclamantelor – o insuficientă motivare a deciziei atacate în ceea ce privește condițiile în care fusese stabilit cuantumul redevenței care a revenit TV2 în cursul perioadei investigate, Tribunalul remarcă, cu titlu suplimentar, că această insuficiență este cauzată de o încălcare, de către Comisie, a obligației sale de examinare (a se vedea punctele 202 și 203 de mai sus).

216 În ceea ce privește caracterul nefondat al acestei eventuale pretenții, Tribunalul arată că TV2 A/S nu se prevalează nicidecum de elemente de fapt noi de care nu ar fi avut cunoștință Comisia în cursul procedurii oficiale de investigare. Dimpotrivă, TV2 A/S se limitează la a obiecta în fața Comisiei că aceasta nu a examinat elementele care îi fuseseră transmise, în cursul procedurii oficiale, de către o parte care susținea că

finanțarea TV2 pe durata perioadei investigate era necesară și proporțională cu nevoile de serviciu public [a se vedea considerentele (111) și (112) ale deciziei atacate]. Astfel, deși TV2 A/S nu a luat ea însăși parte la procedura oficială de investigare, nu i s-ar putea interzice să susțină în fața Tribunalului argumentul juridic întemeiat pe neexaminarea acestor elemente (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 6 octombrie 1999, Kneissl Dachstein/Comisia, T-110/97, Rec., p. II-2881, punctul 102 și jurisprudența citată, Hotărârea Tribunalului din 16 septembrie 2004, Valmont/Comisia, T-274/01, Rec., p. II-3145, punctul 102, Hotărârea Saxonia Edelmetalle și ZEMAG/Comisia, punctul 184 de mai sus, punctul 68, și Hotărârea Tribunalului din 23 noiembrie 2006, Ter Lembeek/Comisia, T-217/02, Rec., p. II-4483, punctele 84-85 și 93).

217 Din considerațiile de mai sus rezultă că, neefectuând examinarea elementelor care prezentau totuși relevanță directă în ceea ce privește aspectul dacă măsurile în cauză constituiau sau nu constituiau ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, Comisia și-a încălcat obligația de examinare, încălcare ce explică insuficienta motivare constatată la punctul 202 de mai sus.

218 În ceea ce privește susținerea, deopotrivă cuprinsă în prima afirmație a Comisiei, că nivelul rezervelor constituite nu ar fi făcut obiectul unui control regulat din partea autorităților daneze, trebuie să se constate, în afară de faptul că și aceasta este, la rândul său, o afirmație nesusținută și contestată expres de Regatul Danemarcei în cursul procedurii oficiale [a se vedea considerentul (48) a doua teză al deciziei atacate], că decizia atacată include ea însăși o serie de indicații menite să îi dovedească precaritatea.

219 Astfel, rezultă din decizia atacată că, până în 2002, TV2 trebuia să prezinte bugetele și situațiile financiare anuale pentru serviciul public [considerentul (96)]. În plus, în cursul întregii perioade investigate, Rigsrevisionen a efectuat un control administrativ și financiar asupra conturilor TV2 [considerentul (97)]. În această privință,

împrejurarea evidențiată în același considerent de către Comisie că nu Rigsrevisionen ar fi avut „puterea de a împiedica o supracompensare", nu este în sine semnificativă, dat fiind că acesta este un organ de verificare, și nu permite să se concluzioneze că nu s-a exercitat un control de către autoritățile daneze.

220 În orice caz, Comisia nu ar putea să își fundamenteze afirmațiile pe o pretinsă insuficiență a controlului pentru a dispune recuperarea de către Regatul Danemarcei a totalității sumelor revendicate, drept rezervă necesară pentru serviciul public, atât timp cât o examinare atentă a tuturor condițiilor juridice și economice în care a fost constituită această rezervă în perioada investigată era deplin posibilă, date fiind informațiile de care dispunea Comisia, și că, în lipsa unei asemenea examinări, nu era posibil pentru aceasta să se pronunțe în mod valabil cu privire la aspectul dacă această rezervă era, în tot sau chiar și în parte, cu adevărat necesară pentru serviciul public.

221 Pentru identitate de rațiune, trimiterile efectuate de Comisie la cerința unei rezerve „specifice" [considerentul (113) al deciziei atacate] sau „transparente" [considerentul (115) al deciziei atacate] apar, tocmai în absența oricărei examinări atente de către Comisie a condițiilor concrete care au condus la stabilirea cuantumului redevenței care a revenit TV2 în perioada investigată, ca fiind trimiteri la o cerință pur formală, care nu ar putea justifica recuperarea dispusă prin decizia atacată.

222 În ceea ce privește a doua afirmație a Comisiei (punctul 198 de mai sus), potrivit căreia exemplul anului 1999 ar evidenția că, în realitate, TV2 nu ar fi avut niciodată nevoie să recurgă la rezervele proprii, în lumina considerațiilor care precedă, nu este nicidecum în măsură să demonstreze existența unui ajutor de stat.

223 Faptul că TV2 nu ar fi avut nevoie să recurgă la rezervele sale în anul 1999 nu atrage concluzia că acestea ar trebui să fie considerate disproporționate în raport cu nevoile acesteia de serviciu public. Astfel, ține de însăși natura unei rezerve constituite pentru a face față unor evenimente aleatorii de a nu fi neapărat utilizată. Astfel, a deduce, *a posteriori*, din neutilizarea unei rezerve concluzia că aceasta nu se justifica se dovedește, din partea Comisiei, a fi în contradicție cu a admite, astfel cum face aceeași instituție, posibilitatea de a constitui și de a menține o astfel de rezervă pentru a garanta că serviciul public va putea fi furnizat. Ceea ce revenea, în definitiv, Comisiei pentru a se putea pronunța în mod util cu privire la caracterul proporțional sau lipsit de proporționalitate al rezervelor constituite de TV2 era examinarea temeiniciei considerațiilor, în principal economice, pe care se bazase Regatul Danemarcei pentru a stabili cuantumul redevenței care a revenit TV2 între anii 1995 și 2002.

224 Pe de altă parte, Tribunalul evidențiază că lipsa, din cadrul deciziei atacate, a unei examinări atente și detaliate a condițiilor de finanțare a TV2 pe durata perioadei investigate se reflectă, la rândul său, în natura peremptorie a afirmațiilor Comisiei cuprinse în considerentul (71) al deciziei atacate.

225 În primul rând, în privința motivării acestui considerent (71) referitoare la a doua condiție Altmark, Tribunalul arată că trimiterea la faptul că „această compensație este stabilită în cadrul unui acord privind mass-media încheiat pentru patru ani”, trimitere pur descriptivă, dar care totuși se vrea a justifica afirmația potrivit căreia parametrii compensării nu ar fi fost stabiliți în prealabil în mod obiectiv și transparent, apare lipsită de sens. Astfel, chiar neintenționând nicidecum să se substituie Comisiei în exercitarea competențelor care îi revin în temeiul controlului ajutoarelor de stat, Tribunalul nu poate decât să constate că modalitățile de stabilire a cuantumului redevenței care a revenit TV2 prin intermediul acordurilor privind mass-media, în condițiile amintite la punctele 171-174 de mai sus, rămase necontestate, ar putea mai curând să fie percepute, cel puțin la o primă vedere, drept indicii de obiectivitate și de transparență.

226 În privința afirmațiilor din considerentul (71) al deciziei atacate potrivit cărora „nu a existat un buget anual public care să stabilească un raport între compensație și producție” sau potrivit cărora „TV2 se bucură de un anumit număr de avantaje care nu sunt transparente (scutiri fiscale, exonerări de la plata dobânzilor etc.)”, trebuie să se constate că acestea sunt, la rândul lor, și fără a afecta evaluările mai aprofundate a căror realizare va reveni, eventual, Comisiei, afirmații la prima vedere inadecvate, în circumstanțele din speță, ori chiar inexacte.

227 Astfel, pentru început, în privința lipsei unui buget anual prin care să se stabilească un raport între compensație și producție, Tribunalul observă că a doua condiție Altmark nu impune o asemenea cerință de formă. Astfel, această condiție acordă statelor membre libertatea alegerii modalităților practice de asigurare a respectării sale. Astfel, faptul că, în mod oficial, Comisia se prevalează de lipsa unui „buget anual public care să stabilească un raport între compensație și producție”, deși, în schimb, modalitățile de stabilire a redevenței care a revenit TV2, amintite la punctele 171-174 de mai sus – și care sunt tocmai cele ce trebuiau examinate în cadrul verificării celei de a doua condiții Altmark –, nu fac obiectul unei analize atente în cuprinsul deciziei atacate, rezultă, în realitate, a fi o motivare artificială.

228 În plus, Tribunalul nu poate decât să evidențieze, din nou, fără a afecta competența Comisiei în domeniul ajutoarelor de stat, că nu ar putea fi exclus ca modalitățile de stabilire a cuantumului redevenței care a revenit TV2, menționate anterior, ar putea constitui modalități obiective și transparente din moment ce acestea implicau, mai cu seamă, intervenția Parlamentului danez, se întemeiau pe analize economice efectuate de o societate de audit, asistată de un grup de analiză compus din experți cu participarea reprezentanților concurenților TV2, și aceste analize erau publicate, asemenea situațiilor financiare anuale ale TV2. Nu ar putea fi, așadar, exclusă eventualitatea că Regatul Danemarcei, chiar înainte de definirea condițiilor Altmark, asigurase, în esență, respectarea celei de a doua dintre aceste condiții.

229 În continuare, în privința afirmației potrivit căreia „un anumit număr de avantaje […] nu sunt transparente (scutiri fiscale, exonerări de la plata dobânzilor etc.)”, Tribunalul nu poate decât să sublinieze că totalul redevenței care a revenit TV2 era, potrivit reclamantelor – susținere ce nu a fost contestată – calculat tocmai pornind de la ipoteza menținerii altor măsuri statale în favoarea acestui organism de radiodifuziune. Or, nu există niciun motiv, cel puțin la o primă vedere și din perspectiva descrierii procedurii de stabilire a valorii redevenței care a revenit TV2 efectuate de reclamante, să se considere că existența și cuantumul altor măsuri statale, în mod obligatoriu luate în considerare în cadrul acestei proceduri pentru stabilirea redevenței, ar fi fost disimulate.

230 Din cele de mai sus rezultă că nu sunt convingătoare afirmațiile cuprinse în considerentul (71) al deciziei atacate privitoare la a doua condiție Altmark, afirmații care nu se sprijină pe o atentă analizare în cadrul deciziei atacate a condițiilor juridice și economice concrete în care a fost determinat cuantumul redevenței ce a revenit TV2.

231 În al doilea rând, în ceea ce privește motivarea considerentului (71) ultima teză al deciziei atacate privitoare la a patra condiție Altmark, Tribunalul evidențiază că, dincolo de redactarea puțin ambiguă a motivării în cauză, care indică literal, Astfel, că „nu a fost efectuată nicio analiză” în speță „pentru a verifica dacă nivelul compensării a fost determinat pe baza unei evaluări [de către acest stat membru] a costurilor pe care le-ar fi suportat o întreprindere medie, bine gestionată și echipată în mod corespunzător […]”, Comisia dorește să arate că Regatul Danemarcei nu a respectat a patra condiție Altmark.

232 O astfel de motivare, care, în definitiv, se limitează la reluarea directă a cuprinsului celei de a patra condiții Altmark, nu s-ar putea dovedi suficientă decât, eventual, în cazul în care ar fi evident că Regatul Danemarcei nu activase niciun mecanism care să poată avea ca efect, în practică, asigurarea respectării celei de a patra condiții Altmark sau dacă ar fi fost dovedit de către Comisie că analiza efectuată de acest stat membru era în mod vădit

insuficientă sau inadecvată pentru asigurarea respectării acestei condiții. Or, aceste circumstanțe nu se dovedesc nicidecum reale în speță. Dimpotrivă, ținând seama de procedura prevăzută de Regatul Danemarcei pentru stabilirea cuantumului redevenței care a revenit TV2 între anii 1995 și 2002, procedură care, potrivit descrierii amintite la punctele 171-174 de mai sus – și necontestată – cuprindea, printre altele, o serie de analize economice la elaborarea cărora participaseră concurenții TV2, nu ar putea fi exclus ca, printr-o examinare atentă a tuturor condițiilor care au condus la stabilirea cuantumului redevenței ce a revenit TV2 în cursul perioadei investigate și pe care ar fi trebuit să o efectueze Comisia, să se desprindă concluzia că Regatul Danemarcei ar fi asigurat, în esență și încă dinainte de definirea condițiilor Altmark de către Curte, respectarea celei de a patra dintre aceste condiții.

233 Reiese că motivarea considerentului (71) ultima teză al deciziei atacate este, în realitate, pur formală, dată fiind constatarea efectuată la punctele 203 și următoarele de mai sus, amintită totodată la punctul 230 de mai sus, potrivit căreia Comisia nu a efectuat, în cadrul procedurii oficiale de investigare, o examinare atentă a condițiilor concrete care au condus, în cursul perioadei investigate, la stabilirea de către Regatul Danemarcei a cuantumului redevenței care a revenit TV2.

234 Luând în considerare toate considerațiile ce precedă, din cadrul cărora rezultă că decizia atacată este afectată de o motivare insuficientă, ea însăși datorată încălcării, de către Comisie, a obligației acesteia de examinare a aspectelor ce dețin totuși o relevanță directă în ceea ce privește stabilirea existenței unui ajutor de stat, fără a mai fi necesar să se examineze celelalte argumente în susținerea acțiunilor T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04, se impune anularea deciziei atacate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

Cu privire la cheltuielile de judecată în cauzele T-309/04 și T-317/04

235 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții în cauzele T-309/04 și T-317/04, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată efectuate de reclamante în aceste cauze, conform concluziilor acestora din urmă.

236 Potrivit articolului 87 alineatul (5) din Regulamentul de procedură, partea care renunță la judecată este obligată la plata cheltuielilor de judecată, la cererea celeilalte părți, formulată în cadrul observațiilor sale privind renunțarea. Întrucât reclamantele au renunțat la judecata cererilor de măsuri provizorii T-309/04 R și T-317/04 R, iar Comisia nu a solicitat obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată în aceste cauze, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată în cauzele privind măsurile provizorii.

237 Întrucât UER, intervenientă în susținerea concluziilor TV2 A/S în cauza T-309/04, nu a solicitat plata cheltuielilor de judecată, suportă propriile cheltuieli de judecată.

238 SBS și Viasat, interveniente în susținerea concluziilor Comisiei în cauza T-309/04, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Cu privire la cheltuielile de judecată în cauzele T-329/04 și T-336/04

239 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Pe de altă parte, potrivit articolului 87 alineatul (3) din același regulament, pentru motive excepționale sau în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, Tribunalul poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli.

240 Viasat și SBS, reclamante, dar totodată și intervenientе fiecare în susținerea celeilalte în cauzele T-329/04 și T-336/04, au căzut în pretenții în ceea ce privește concluziile în anulare referitoare la calificarea drept SIEG a misiunii de serviciu public a TV2. Pe de altă parte, Tribunalul a constatat că, dată fiind anularea deciziei atacate în cadrul acțiunilor T-309/04 și T-317/04, nu era necesar să se examineze celelalte motive de anulare prezentate de reclamantele menționate.

241 În aceste condiții, Tribunalul hotărăște că Viasat și SBS suportă, fiecare, propriile cheltuieli de judecată efectuate atât în calitate de reclamante, cât și în calitate de intervenientе, în cauzele T-329/04 și T-336/04, precum și o zecime din cheltuielile de judecată ale Comisiei în cauza T-329/04, respectiv o zecime din cheltuielile de judecată ale Comisiei în cauza T-336/04.

242 Pentru identitate de rațiune, Viasat suportă o zecime din cheltuielile de judecată efectuate de TV2 A/S, de Regatul Danemarcei și de UER, în calitatea acestora de intervenientе în susținerea concluziilor Comisiei în cauza T-329/04, iar SBS suportă o zecime din cheltuielile efectuate de părțile sus-menționate în calitate de intervenientе în susținerea concluziilor Comisiei în cauza T-336/04.

243 Comisia, alături de TV2 A/S, de Regatul Danemarcei și de UER, intervenientе în susținerea concluziilor acestei instituții în cauzele T-329/04 și T-336/04, suportă, fiecare, nouă zecimi din propriile cheltuieli de judecată în cauzele T-329/04 și T-336/04.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) Cauzele T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04 sunt conexate în vederea pronunțării hotărârii.

2) Anulează Decizia 2006/217/CE a Comisiei din 19 mai 2004 privind măsurile adoptate de Danemarca în favoarea TV 2/Danmark (JO 2006, L 85, p. 1, rectificare în JO 2006, L 368, p. 112).

3) TV 2/Danmark A/S, Regatul Danemarcei și Comisia suportă, fiecare, propriile cheltuieli de judecată în cauzele T-309/04 R și T-317/04 R.

4) Obligă Comisia să suporte propriile cheltuieli de judecată în cauzele T-309/04 și T-317/04, precum și cheltuielile de judecată ale TV 2/Danmark A/S și ale Regatului Danemarcei în cauzele menționate.

5) Union européenne de radio-télévision (UER), SBS TV A/S, SBS Danish Television Ltd și Viasat Broadcasting UK Ltd suportă, fiecare, propriile cheltuieli de judecată în cauza T-309/04.

6) SBS TV, SBS Danish Television și Viasat Broadcasting UK suportă, fiecare, propriile cheltuieli de judecată efectuate în calitate de părți principale și de intervenientе în cauzele T-329/04 și T-336/04.

7) Viasat Broadcasting UK suportă o zecime din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, de TV2/Danmark A/S, de Regatul Danemarcei și de UER în cauza T-329/04.

8) SBS TV și SBS Danish Television suportă o zecime din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, de TV2/Danmark A/S, de Regatul Danemarcei și de UER în cauza T-336/04.

9) Comisia, TV 2/Danmark A/S, Regatul Danemarcei și UER suportă, fiecare, nouă zecimi din propriile cheltuieli de judecată în cauzele T-329/04 și T-336/04.

Vilaras Martins Ribeiro Jürimäe

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 22 octombrie 2008.

Grefier Președinte

E. Coulon M. Vilaras

Cuprins

Cadrul juridic . . . . . II - 2942

Situația de fapt . . . . . II - 2945

Procedura . . . . . II - 2950

Cauzele T-309/04 și T-317/04 . . . . . II - 2950

Cauza T-329/04 . . . . . II - 2952

Cauza T-336/04 . . . . . II - 2953

Concluziile părților . . . . . II - 2955

În drept . . . . . II - 2957

Cu privire la admisibilitatea acțiunilor T-309/04 și T-317/04 . . . . . II - 2957

Cu privire la fond . . . . . II- 2963

Cu privire la primul motiv al acțiunii T-329/04 și la al doilea motiv al acțiunii T-336/04, întemeiate pe greșita calificare drept SIEG a misiunii de serviciu public a TV2, în cadrul deciziei atacate . . . . . II - 2965

— Argumentele părților . . . . . II - 2965

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2969

Cu privire la primul motiv al acțiunilor T-309/04 și T-317/04, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare . . . . . II - 2978

— Argumentele părților . . . . . II - 2978

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2980

Cu privire la al doilea motiv al acțiunilor T-309/04 și T-317/04, întemeiat pe încălcarea articolului 87 alineatul (1) CE, întrucât emolumentul redevenței, precum și veniturile din publicitate transferate către TV2 prin intermediul Fondului TV2 nu sunt resurse de stat . . . . . II - 2984

— Argumentele părților . . . . . II - 2984

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2987

Cu privire la obiecția, formulată în acțiunile T-309/04 și T-317/04, întemeiată pe insuficienta motivare a deciziei atacate, rezultată din încălcarea de către Comisie a obligației de examinare . . . . . II - 2991

— Argumentele părților . . . . . II - 2991

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2993

Cu privire la cheltuielile de judecată . . . . . II - 3011

Cu privire la cheltuielile de judecată în cauzele T-309/04 și T-317/04 . . . . . II - 3011

Cu privire la cheltuielile de judecată în cauzele T-329/04 și T-336/04 . . . . . II - 3012